

«ТАСДИҚ ШУДААСТ»

Бо Фармони Директори генералии
ҶДММ ТСА «Спитамен Иншуренс»

Раҳмонов Б.Р.

аз «08» ноябри соли 2025, № 168/25

**ҚОИДАИ
СУҒУРТАИ ИХТИЁРИИ МОЛУ МУЛКИ БА ГАРАВ ГУЗОШТАШУДА**

Душанбе – 2025

1. МУҚАРРАРОТИ УМУМӢ

1.1. Қоидаи суғуртаи ихтиёрии молу мулки ба гарав гузошташуда (минбаъд – «Қоида» ё «Қоидаи суғурта») мутобиқи Кодекси маданияи Ҷумҳурии Тоҷикистон, Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи фаъолияти суғуртавӣ» ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳия шудааст.

1.2. Шартҳое, ки дар Қоидаи суғурта мавҷуданд ва ба матни Шартномаи суғурта дохил карда нашудаанд, барои Суғурташаванда (шахси Суғурташуда) ҳатмӣ мебошанд ва ҳуди Қоида дар сомонии расмӣ Суғуртакунанда дар шабакаи иттилоотӣ – коммуникатсионии «Интернет» бо суроғаи: www.spi.tj ҷойгир шуда бошад ё Қоида дар як ҳуҷҷат бо шартномаи суғурта ё дар саҳифаи қафои он зикр шуда бошад ва ё ба он замима карда шуда бошад. Дар ҳолати охирин ба Суғурташаванда супоридани Қоидаи суғурта ҳангоми бастанӣ шартномаи суғурта бо қайд шудани он дар шартномаи суғурта тасдиқ карда мешавад.

1.3. Суғуртакунанда дар асоси Қоидаи суғурта Шартҳои полиси суғурта ё Иқтибос аз Қоидаи суғуртаро барои шакли (намуди) мушаххаси Шартномаҳои суғурта, ки дар асоси Қоидаи суғурта баста мешаванд, ба Суғурташавандаи мушаххас ё бахше аз Суғурташавандагон нигаронида шудаанд ва шартҳои суғуртаро инъикос менамоянд, таҳия намояд, алалхусус: субъектҳо ва объектҳои суғурта, номгӯи ҳодисаҳои суғуртавӣ, муҳлат ва тартиби пардохти мукофоти суғуртавӣ, муҳлати амали Шартномаи суғурта, тартиби муайян намудани маблағи ҷуброни суғуртавӣ, дигар муқаррарот, то он ҳадде, ки ба қонунгузориҳои амалкунандаи Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Қоидаи суғурта муҳолифат надошта бошад. Ҷунин Шартҳои полис ё иқтибосҳо аз Қоидаи суғурта ба Шартномаи суғурта замима карда мешаванд ва қисми ҷудонашавандаи он мебошанд. Дар ҳолати татбиқ шудани Шартҳои полиси суғурта ё Иқтибосҳо аз Қоидаи суғурта шартномаи суғурта аз Полиси суғуртавӣ ва Шартҳои полиси суғурта ва ё Иқтибосҳо аз Қоида, ки дар Полиси суғуртавӣ ба он истинод оварда мешавад ва он қисми таркибии Шартномаи суғурта ба шумор меравад, иборат мебошад.

1.4. Суғуртакунанда метавонад ба гурӯҳҳои алоҳидаи шартномаҳои якхелаи суғурта, ки дар асоси шартҳои Қоидаи суғурта баста шудаанд, номи маркетингӣ гузорад то он ҳадде, ки ин ба қонунгузориҳои амалкунандаи Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳолифат накунад ва бо он тартибе, ки муқаррароти қонунгузориҳои амалкунандаи Ҷумҳурии Тоҷикистон пешбинӣ намудаанд.

1.5. Арзиши молу мулки ба гарав гузошташуда дар вақти суғуртакунӣ ба ҳуҷҷатҳои баҳодихӣ мақомотҳои ваколатдор ва/ё баҳогузорони мустақили дорои ваколат оид ба арзёбии молу мулки ба гарав гузошташуда асос меёбад.

2. МАФҲУМҲОИ АСОСӢ

2.1. Дар Қоидаи мазкур мафҳумҳои асосии зерин истифода мешаванд:

– **фаъолияти суғуртавӣ** – фаъолияти ташкилоти суғуртавӣ (азнавсуғуртакунӣ) оид ба бастан ва иҷрои шартномаҳои суғурта

(азнавсуғуртакунӣ), ки дар асоси иҷозатномаи мақоми назорати суғуртавӣ тибқи талаботи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ мегардад;

– **мақоми назорати суғуртавӣ** – Бонки миллии Тоҷикистон, ки вазифаҳои танзиму назоратро дар соҳаи фаъолияти суғуртавӣ анҷом медиҳад;

– **суғуртакунӣ** – муносибатҳо оид ба ҳимояи манфиатҳои қонунии молумулкии шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ ҳангоми руҳ додани ҳодисаҳои суғуртавии муайян аз ҳисоби фондҳои пулии аз мукофотҳои суғуртавии (мукофоти суғуртавии) пардохтшуда, инчунин маблағҳои дигари ташкилотҳои суғуртавӣ, ки аз ҷониби ташкилотҳои суғуртавӣ ташаккул ёфтаанд;

– **азнавсуғуртакунӣ** – фаъолияти як ташкилоти суғуртавӣ (азнавсуғуртакунӣ) оид ба ҳимояи манфиатҳои молумулкии ташкилоти суғуртавии (азнавсуғурташавандаи) дигар, ки бо базиммагирии уҳдадорӣ аз тарафи охири ҷиҳати анҷом додани ҷуброни суғуртавӣ (ҷуброни суғуртавӣ) аз рӯи шартномаи суғурта алоқаманд мебошад;

– **объекти суғурта** – манфиатҳои молумулкии Суғурташаванда, ки ба қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳолифат надошта, дар шартномаи суғурта пешбинӣ шудаанд;

– **ташкилоти суғуртавӣ** – шахси ҳуқуқие, ки фаъолияти суғуртавиرو дар асоси иҷозатномаи дахлдори мақоми назорати суғуртавӣ ба роҳ меонад;

– **Суғурташаванда** – шахси воқеӣ ё ҳуқуқие, ки бо ташкилоти суғуртавӣ шартномаи суғуртаро бастааст;

– **Суғуртакунанда** – Ҷамъияти дорои масъулияти маҳдуди ташкилоти суғуртавӣ ва азнавсуғуртакунии «Спитамен Иншуренс», ки дар асоси иҷозатномаи аз тарафи мақоми назорати суғуртавӣ дода шуда фаъолияти суғуртавиرو ба амал мебарорад.

– **Ҷоидагиранда** – шахси воқеӣ ё ҳуқуқӣ, ки аз ҷониби Суғурташаванда барои гирифтани ҷуброни суғуртавӣ (ҷуброни суғуртавӣ) дар Шартномаи суғурта таъин шудааст ва дар полиси суғуртавӣ дарҷ гардидааст;

– **ҳавфи суғуртавӣ** – ҳодисаи эҳтимолӣ, ки дар ҳолати руҳ додани он суғурта анҷом дода мешавад;

– **тарифи суғуртавӣ** – арзиши воҳиди рӯйпӯшкунии суғуртавӣ;

– **ҷуброни суғуртавӣ** – маблағе, ки ташкилоти суғуртавӣ (азнавсуғуртакунӣ) тибқи шартномаи суғурта ҳангоми руҳ додани ҳодисаи суғуртавӣ барои пӯшонидани зарари ба молу мулки суғурташуда расонида пардохт менамояд;

– **мукофоти суғуртавӣ (ҳаққи суғуртавӣ)** – маблағи пулии дар шартнома дарҷшуда, ки онро суғурташаванда уҳдадор аст ба ташкилоти суғуртавӣ (азнавсуғуртакунӣ) бо тартиб ва дар муҳлатҳои дар шартномаи суғурта муқарраргардида пардохт намояд;

– **маблағи суғуртавӣ** – маблағи пулие, ки ба он объекти суғуртавӣ суғурта карда шудааст ва он ҳаҷми ниҳоии масъулияти ташкилоти суғуртавиرو (азнавсуғуртакуниро) ҳангоми руҳ додани ҳодисаи суғуртавӣ дар бар мегирад;

– **ҳодисаи суғуртавӣ** – воқеае, ки ҳангоми руҳ додани он ташкилоти суғуртавӣ (азнавсуғуртакунӣ) тибқи қонун ва шартномаи суғурта бояд пардохти суғуртавиرو (пардохти ҷуброни суғуртавиرو) анҷом диҳад;

– **сирри суғуртавӣ** – сирри тиҷоратии Суғурташаванда, шахси суғурташуда ё фоидагиранда ва ё маълумоти дигар оид ба Суғурташаванда, шахси суғурташуда ё фоидагиранда, ки дар амалигардонии фаъолияти суғуртавӣ ба ташкилоти суғуртавӣ (азнавсуғуртакунӣ) ва шахси фаъолияти миёнаравии суғуртавиرو анҷомдиҳанда (агент, брокер) маълум гардидааст;

– **шартномаи суғурта** – шартнома дар шакли қоғазӣ ва электронӣ, ки тибқи он Суғурташаванда уҳдадор аст мукофоти суғуртавиرو мутобиқи шартнома пардохт намояд ва ташкилоти суғуртавӣ уҳдадор аст ҳангоми руҳ додани ҳодисаи суғуртавӣ ба молу мулки суғурташуда зарари воқеӣ ё зарар нисбати дигар манфиатҳои молумулкии суғурташуда расонида шудааст, бо шартнома пешбинишуда ба Суғурташаванда ё шахси сеюм (Фоидагиранда), ки ба фоидаи ӯ шартнома баста шудааст, ҷуброни суғуртавиرو анҷом диҳад;

– **полиси суғуртавӣ** – ҳуҷҷат дар шакли қоғазӣ ва электронӣ, ки воқеияти баста шудани шартномаи суғурта ва тибқи талаботи шартномаи мазкур мавриди амал қарор гирифтани уҳдадориҳои ташкилоти суғуртавиرو оид ба пардохти ҷуброни суғуртавӣ (ҷуброни суғуртавӣ) тасдиқ менамояд.

3. ОБЪЕКТҲОИ СУҒУРТА

3.1. Молу мулки аз ҷониби нотариус тасдиқшуда ва таҳти гарав ба Бонк додашуда барои гирифтани кредит аз ҷониби шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ (Суғурташаванда) объекти суғурта ба шумор меравад.

3.2. Аз рӯи шартномаи суғурта, ки дар асоси Қоидаҳо баста шудааст, молу мулки ғайриманқул суғурта шуда метавонад. Объектҳои ғайриманқул дар умум (бино ва иншоотҳо), инчунин қисмҳо ва унсурҳои алоҳидаи онҳо (қисми бино, манзилҳои истиқоматӣ ва ғайриистіқоматӣ, ороишҳои дохилӣ, таҷҳизоти муҳандисӣ) дохил мешаванд.

3.3. Тибқи шартномаи суғурта, ки дар асоси Қоидаҳо баста шудааст, молу мулки манқул суғурта шуда метавонад. Ба молу мулки манқул гурӯҳи зерини молу мулк дохил мешавад:

– таҷҳизот ва мошинҳои саноатӣ, истеҳсолӣ, савдо ва технологӣ, аз ҷумла таҳкурсии мошинҳои истеҳсолотӣ ва ба он монанд;

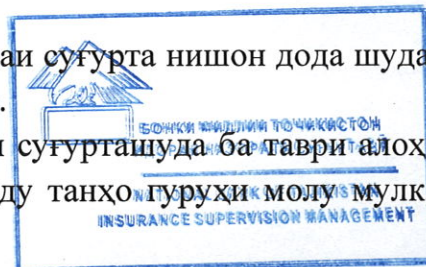
– мебел, таҷҳизоти техникӣ ва идора, асбобу анҷоми хоҷагидорӣ, ашёи дохили бино, агар онҳо арзиши бадеӣ ё антиқавӣ надошта бошанд;

– таҷҳизоти компютерӣ ва оргтехника, техникаи электронӣ ва маишӣ;

– арзишҳои молиқӣ моддӣ;

– молу мулки дигари манқул, ки дар шартномаи суғурта нишон дода шудааст ва аз бандҳои дигари Қоидаҳо бароварда нашудааст.

3.4. Дар ҳолате ки ҳар як воҳиди молу мулки суғурташуда ба таври алоҳида дар шартномаи суғурта нишон дода нашуда бошад, танҳо гурӯҳи молу мулк, аз

рӯи нишонаҳои таснифотӣ оварда шуда бошад, (масалан, мошин, таҷҳизот, мебел ва асбобу анҷоми хоҷагидорӣ ва амсоли онҳо) зери молу мулки суғурташуда ҳамаи ашёи дар ҳудуди Суғурташаванда, ки қисми чунун гуруҳҳои молу мулк ба ҳисоб мераванд, аз ҷумла он молу мулке, ки дар лаҳзаи бастанӣ шартномаи суғурта мавҷуд буд ва он молу мулке, ки минбаъд ба он гурӯҳ ҳамроҳ карда шуда буд, аз ҷумла молу мулки шахсони сеюм, ки ба Суғурташаванда барои нигоҳдорӣ, таъмир ва амсоли он таҳвил дода шудааст, агар он бо шартномаи дигар суғурта нашуда бошад, фаҳмида мешавад.

3.5. Ҳамаи хароҷотҳои суғурташудаи дар боло овардашуда, баробари ба охир расидан, ҷуброн мешаванд.

3.6. Тибқи мувофиқа байни Суғурташаванда ва Суғуртакунанда дар шартномаи суғурта бо дарназардошти муқаррароти Қоидаи мазкур намудҳои дигари суғурта пешбинӣ шуда метавонад.

4. СУБЪЕКТҲОИ СУҒУРТА

4.1. Тибқи Қоидаи мазкур субъекти суғурта Суғуртакунанда, Суғурташаванда, Ҷоидагиранда эътироф карда мешаванд.

4.2. Ба сифати Суғуртакунанда ҚДММ ТСА «Спитамен Иншуренс», ки барои амалӣ намудани намуди дахлдори суғурта Иҷозатнома дорад, баромад мекунад.

4.3. Суғурташаванда шахсони ҳуқуқӣ ва воқеӣ ба ҳисоб мераванд, ки бо Суғуртакунанда Шартномаи суғурта бастаанд.

4.4. Суғурташаванда ҳуқуқ дорад дар мавриди бастанӣ шартномаи суғурта шахсони воқеӣ ва ҳуқуқиро барои гирифтани ҷуброни суғуртавӣ тибқи шартномаи суғурта Ҷоидагирандаро таъин намояд.

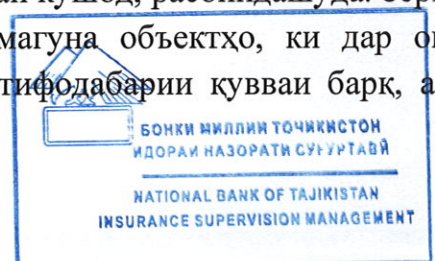
5. ҲОДИСАҲОИ СУҒУРТАВӢ

5.1. Суғуртакунанда ба Суғурташаванда зарарҳои дар натиҷаи сӯхтор, задани раъду барқ, таркиш, афтидани предметҳои бегона пардохт менамояд.

5.2. Зери мафҳуми сӯхтор сӯхтан ба намуди оташфурӯзии кушод ё кӯрдуд сӯхтан, ки на дар ҷойи махсуси ҷудокардашуда ё худ берун аз ҳудуди ин гуна ҷой паҳн гаштааст ва метавонад мустақилона паҳн гардад, фаҳмида мешавад.

5.3. Зери мафҳуми зарари бевоситаи аз сӯхтор ба молу мулки суғурташуда расида, ҳарорати баланд, маводи сӯзиш (дуд, сиеҳии дуд ва ба он монанд) инчунин зарари расонидашуда ба молу мулки суғурташуда ҳангоми иҷрои ҷорабиниҳо оид ба ҳомӯш кардани сӯхтор.

5.4. Зарари бо дастгоҳҳои барқӣ дар натиҷаи таъсири ҷараёни барқ (аз ҷумла расиши кӯтоҳ, баланд рафтани қувваи ҷараён ё шиддат) бо шарора ҳамроҳикунанда ё ҷудокунии гармӣ, ғайр аз ҳолатҳои пайдоиши шӯълаи кушод, расонидашуда. Зери мафҳуми дастгоҳҳои барқӣ мутобиқи Қоидаҳо ҳамагуна объектҳо, ки дар он истеҳсолот амал мекунад, интиқол, тағйирёбӣ ё истифодабарии қувваи барқ, аз ҷумла кабел ва симҳои барқӣ, фаҳмида мешавад.

5.5. Зери мафҳуми зарбаи гулӯлабарқ бевосита расидани безараршавии барқи атмосферӣ (разряд) ба молу мулки суғурташуда фаҳмида мешавад.

5.6. Зери мафҳуми зарари дар натиҷаи зарбаи гулӯлабарқ расонидашуда, зарари ба молу мулки суғурташуда дар натиҷаи таъсири бевоситаи термикӣ ё электродинамикии гулӯлабарқ расонида, фаҳмида мешавад.

5.7. Зери мафҳуми таркиш раванди босуръат гузарандаи озодшавии миқдори зиёди энергия дар ҳаҷми маҳдудшуда дар давраи кӯтоҳи вақт, бо кӯшиши васеъшавии газ ё буғ фаҳмида мешавад.

5.8. Мутобиқи Қоидаҳо ҷуброни зарари бо сабаби таркиши гази бо мақсади маишӣ ё истеҳсолӣ истифодабаранда, таркиши дегҳои буғ, ҷойҳои нигоҳдории газ, налҳои газ, зарфҳои зерӣ фишор кормекарда ва дастгоҳҳои ба он монанд, инчунин таркиши маводҳои таркишӣ пардохта мешавад.

5.9. Таркиши зарф (дег, налӣ газ ва ба он монанд) танҳо он вақт таркиш эътироф карда мешавад, ки девори зарф ба дараҷаи кофӣ канда шавад ва фишори дарун ва беруни зарф дар як лаҳза баробар гардад.

5.10. Агар таркиш дар даруни зарф бо сабаби тағйирёбии химиявӣ рух диҳад, зарари ба зарф расонидашуда, ҳатто ҳангоми деворҳои зарф канда нашудан, чӣ тавре ки дар боло нишон дода шудааст, ҷуброни карда мешавад.

5.11. Зери мафҳуми ҷуброни зарар аз дастгоҳҳои парвозкунанда, танҳо зарари бевосита ба молу мулки суғурташуда таъсир расонидаи дастгоҳи парвозкунандаи афтида, пораҳои он ё бор фаҳмида мешавад.

5.12. Суғуртакунанда ба Суғурташаванда зарарҳои дар натиҷаи офатҳои зерини табиӣ бавучдомадаро пардохт менамояд: тӯфон, жола, обҳезӣ, заминларза, оташфишони вулқон, шиштани хок, ярҷ, тарма. Суғуртакунанда ба Суғурташаванда товони зарари дар натиҷаи вайроншавӣ аз об ё моеъҳои дигар аз системаи бо об таъминкунӣ, канализатсия, гармидиҳӣ ва системаҳои автоматикии оташхомӯшкунӣ бо об расидаро, пардохт менамояд.

5.13. Суғуртакунанда ба Суғурташаванда ҷуброни зарари дар натиҷаи дуздӣ бо шикаста даромадан, дуздӣ ё тороч ва дуздиву тороч ҳангоми ҳамлу нақл расидаро, пардохт менамояд.

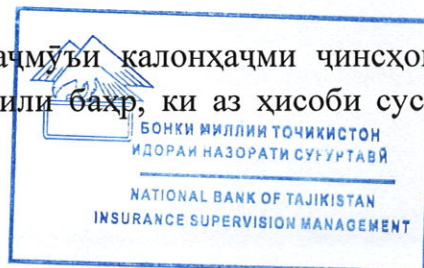
6. ХАВФҲОИ СУҒУРТАВӢ

6.1. Аз таъсири ҳолатҳои фавқулоддаи табиӣ (падидаҳо). Зери мафҳуми ҳолати фавқулоддаи табиӣ тибқи Қоидаҳо фаҳмида мешаванд:

6.1.1. Падидаҳои хавфноки геологӣ, алалхусус:

6.1.2. Заминчунбӣ (тақони зеризаминӣ ва чунбиши қабати болои замин, ки дар натиҷаи ногаҳон аз ҷои худ бечошавӣ ва кафидани қишри замин ё мантияи болои Замин ба вуҷуд омада, ба масофаи дароз дар намуди чунбишҳои чандир мегузаранд).

6.1.3. Фурӯравӣ (канда шудан ва афтидани маҷмӯи калонҳаҷми чинсҳои кӯҳӣ аз нишебҳои ҷариҳои кӯҳ, водии дарё ва соҳили баҳр, ки аз ҳисоби суғурта

гардидани пайвасти ҷинсҳои кӯҳӣ зери таъсири ҷараёни шамол, ҳаракати обҳои боло ва зеризаминӣ ба вучуд меоянд).

6.1.4. Лағжиш-яриҷ (ҷойивазкунии маҷмӯи ҷинсҳои кӯҳӣ аз болои нишебиҳо зери таъсири вази худ ва сарбории иловагӣ дар натиҷаи шуста бурдани нишебӣ, намнокии барзиёд, тақони сейсмологӣ.

6.1.5. Падидаҳои хавфноки гидрологӣ, алалхусус обхезӣ – тӯфони об (зери об мондани минтақа, ғарқшавӣ, ки офати табиӣ мебошад).

6.1.6. Падидаҳои хавфноки метеорологӣ, алахусус тундбод, тӯфон, гирдбод, зарбаи барқ, жола.

6.1.7. Фарорасии як ё якчанд ҳодисаҳои дар боло номбаршуда, ки ба расонидани зарар дар натиҷаи ҳолатҳои фавқуллодаи табиӣ (падидаҳо) оварда мерасонанд ва ба вучуд омадани он аз ҷониби ҳадамотҳои дахлдори метеорологӣ ва дигар мақомотҳои ваколатдори салоҳиятдор тасдиқ карда шудааст.

6.1.8. Афтидани ҷисмҳои бегона, аз он ҷумла барфу ях.

7. ТАРТИБИ МУАЙЯН НАМУДАНИ МАБЛАҒИ СУҒУРТАВӢ

7.1. Маблағи суғуртавӣ маблағе, ки ба Суғурташавандагон дар маҷмӯи ҳамаи ҳолатҳои суғуртавии дар давраи муҳлати амали шартномаи суғурта бо молу мулк суғурташуда рӯйдода, ки нисбат ба он муқаррар карда шудааст, пардохт карда мешавад.

7.2. Ҳангоми ба сурати расми даровардани шартномаи қарзӣ ба хотири гирифтани қарзи бонкӣ молу мулки ба ғарав гузошташуда аз тарафи комиссияи арзёбӣ аз ҷумлаи мутахассисон ва экспертҳои бонк баҳодиҳӣ карда мешавад.

7.3. Маблағи суғуртавӣ бо мувофиқаи Суғурташаванда ва Суғуртакунанда муқаррар карда мешавад.

7.4. Маблағи суғуртавӣ метавонад бо шартнома дар умум (маблағи умумии суғуртавӣ) инчунин аз рӯи гуруҳҳои ҳамҷинс, ё аз рӯи ҳар кадом воҳиди молу мулк суғурташуда ва аз рӯи хароҷотҳои ба гуруҳҳо тақсимшудаи суғуртавӣ муқаррар гардад.

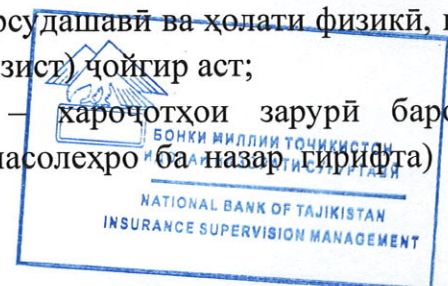
7.5. Маблағи суғуртавӣ набояд аз арзиши молу мулки ба ғарав гузошташуда суғурташуда зиёд бошад.

7.6. Арзиши суғуртавии (воқеии) молу мулки ба ғарав гузошташуда баробар қабул карда мешавад:

- барои бино ва иншоотҳо – арзиши лоиҳавии сохтмон дар маҳалли мазкур, ки аз рӯи тавсифи лоиҳавӣ ва сифати масолеҳи сохтмони бино (иншоот) шабоҳатдошта, вобаста ба фарсудашавӣ бо фоиз кам кардашуда;

- барои манзил – арзиши бозории манзил, ки ба майдони шабоҳатдоштаи суғурташуда аз рӯи таъинот, масоҳат, тарҳрезӣ, фарсудашавӣ ва ҳолати физикӣ, ки дар маҳалли мазкур (маҳалли зист, ноҳияи маҳалли зист) ҷойгир аст;

- барои ороиши бино, иншоот, манзил – хароҷотҳои зарурӣ барои гузаронидани корҳои тақририи ороишӣ (қимати масолеҳро ба назар гирифта) аз

рӯи ҳаҷм ва сифат, ки ба ороиши суғурташуда мувофиқ аст, бо аз ҳисоб баровардани фарсудашавии он;

– барои мошин ва таҷҳизот – арзиши харидории аз рӯи таъинот ва тавсифҳои истифодабарии техникӣ ба мошин ва таҷҳизоти нав монанд, аз ҷумла хароҷот барои ҳамлу нақл, бастабандӣ, пардохти боҷи гумрук (ҷамъкунии иловагӣ, ки зиёда аз боҷи гумрук мебошад), пардохтҳои дигари ҳатмӣ, бо нигоҳ доштани маблағе, ки ба он арзиши мошин ва таҷҳизот дар натиҷаи фарсудашавӣ кам карда шудааст;

– барои мебел ва асбобу анҷом – арзиши харидории предметҳои нави монанд бо нигоҳ доштани маблағи фарсудашавӣ дар натиҷаи истифодабарии онҳо;

– барои маҳсулоти иттехсолкунандаи Суғурташаванда (истехсолоти ба охир нарасида ва маҳсулоти тайёр) – арзиши тақроран истеҳсол кардани он, аз ҷумла хароҷот барои харидории ашёи хом, нимтайёр ва хароҷотҳои нақлиётӣ (фраҳт (пардохти киропулии боркашонӣ бо роҳи обӣ), хароҷот барои суғуртакунии бор, боҷи гумрукӣ), лек на зиёда аз нархи фурӯши он, баробар қабул карда мешавад;

– барои молҳои харидорӣ кардаи Суғурташаванда бо мақсади фурӯши минбаъда, барои маводи хом ва масолеҳи харидорӣ намудаи Суғурташаванда, маблағи суғуртавӣ баробар ба арзиши харидории масолеҳи ба он шабоҳатдошта, аз ҷумла хароҷотҳои нақлиётӣ, (фраҳт, хароҷот барои суғуртакунии бор, боҷи гумрукӣ), қабул карда мешавад;

– дар сурате, ки мол аллакай фурӯхта шудааст (тайёр ё баохирнарасида) қимати суғуртавии он ба қимати бозорӣ, аз ҷумла маблағи нигоҳдошташудаи хароҷотҳои ғайриистехсолотӣ барои борпечонӣ ва ҳамлу нақл, баробар қабул карда мешавад;

– барои қоғазҳои қиматнок – маблағи хароҷот барои азнавиистехсолкунӣ ва чопкунӣ;

– барои барандагони маълумотҳо, системаи электронии идоракунӣ ё барномаҳои истифодабарии умум, ба истиснои маълумотҳои дар онҳобуда, - маблағи хароҷотҳо барои барқарор кардани лифофаи маълумотҳо ва инсталлятсияи (шинондан) барномаҳо, ба истиснои хароҷот барои барқарор намуди худ маълумотҳо.

7.7. Мутобиқи қисми 8, моддаи 20 – и Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи фаъолияти суғуртавӣ» Суғурткунанда ҳуқуқ дорад, ки назорати беосеб нигоҳ доштани молу мулки суғурташударо анҷом диҳад ва дар ҳолати муқаррар намудани далелҳои муносибати бесарусомонона ё нигоҳдории номатлуби молу мулки суғурташуда ба Суғурташавандагон оид ба бартараф намудани камбудихои ошкоргардида таъиноти барои иҷро ҳатмӣ пешниҳод намояд ва дар сурати иҷро накардани он ҳуқуқ дорад андозаи маблағи суғуртавиرو кам кунад.

7.8. Арзиши суғуртавии (воқеии) молу мулки ба гарав гузошташуда муайян карда шуда метавонад:

– дар асоси арзиши эълоннамудаи Суғурташаванда ба шартӣ пешниҳод намудани ҳуҷҷатҳои тасдиқкунандаи ҳаҷми он;

- дар асоси баҳодиҳии эскерти мустақил, ташкилоти ё мумайизи Суғуртакунанда;
- дар асоси шартномаи тахвилдиҳӣ ё хариду фурӯш, ҳисоб-фактура, чек;
- дар асоси арзиши барқароркунии молу мулки манқул ва ғайриманқул, яъне арзиши сохтмони он, истехолот, чизи харидашуда;
- дар асоси нархи бозорӣ.

8. ТАРИФИ СУҒУРТАВӢ

8.1. Меъёри тарифӣ дар асоси меъёрҳои тарифии базавӣ бо дарназардошти шартҳои мушаххаси суғуртавӣ муқаррар карда мешавад.

8.2. Ҳангоми муайян кардани маблағи мукофоти суғуртавӣ, ки тибқи шартномаи суғурта бояд пардохт карда шавад, Суғуртакунанда тарифҳои суғуртавиеро, ки аз ҷониби ӯ ҳисоб карда шудаанд ва ба мақоми назорати суғуртавӣ мувофиқа гардидаанд, бо назардошти дараҷаи хавфи суғуртавӣ, муҳлати суғурта, хавфҳои суғурташуда, инчунин дигар ҳолатҳое, ки барои муайян намудани эҳтимолияти фарорасии ҳодисаи суғуртавӣ ва ҳаҷми зарари имконпазир аҳамияти муҳим доранд, ҳисоб карда шудаанд, истифода мебарад.

8.3. Суғуртакунанда дар ҳар як ҳолати мушаххас ҳангоми бастанӣ шартномаи суғурта барои муайян намудани дараҷаи хавфи суғуртавӣ ва баҳисобгирии хусусиятҳои молу мулки мушаххас ҳуқуқ дорад ба меъёрҳои заминавии тарифӣ коэффитсиентҳои болораванда ва пастшавандаро (минбаъд номида мешавад – коэффитсиентҳои ислоҳӣ) мутобиқи Услугҳои иҷозатдодашудаи ҳисобкунии тарифҳои суғуртавӣ ба Қоидаи мазкур истифода барад. Қарор дар бораи ҳаҷми муайяни коэффитсиенти баландкунанда ё пасткунанда аз ҷониби Суғуртакунанда пас аз омӯзиш ва баҳодиҳии маълумот ва ҳуҷҷатҳои пешниҳоднамуда ва имзонамудаи Суғурташаванда қабул карда мешавад. Андозаи мушаххаси тарифи суғуртавӣ бо мувофиқаи тарафҳо дар шартномаи суғурта муайян карда мешавад.

9. МУКОФОТИ СУҒУРТАВӢ

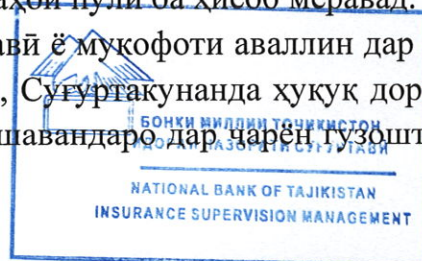
9.1. Ҳаҷми мукофоти суғуртавӣ дар асоси маблағҳои суғуртавӣ, меъёрҳои тарифавӣ ва муҳлати суғурта ҳисоб карда мешавад.

9.2. Дар сурати ба муҳлати камтар аз як сол бастанӣ шартномаи суғуртаи мукофоти суғуртавӣ бо тариқи зерин аз ҳаҷми солона пардохт карда мешавад: 1 моҳ – 20%, 2 моҳ – 30%, 3 моҳ – 40%, 4 моҳ – 50%, 5 моҳ – 60%, 6 моҳ – 70%, 7 моҳ – 75%, 8 моҳ – 80%, 9 моҳ – 85%, 10 моҳ – 90%, 11 моҳ – 95%.

9.3. Пардохти мукофоти суғуртавӣ тариқи ғайринақдӣ амалӣ карда мешавад.

9.4. Рӯзи пардохти мукофоти суғуртавӣ аз тарафи Суғурташаванда рӯзи ба суратҳисоби Суғуртакунанда дохил шудани воситаҳои пулӣ ба ҳисоб меравад.

9.5. Ҳангоми напардохтани мукофоти суғуртавӣ ё мукофоти аваллин дар ҳаҷм ва муҳлати дар шартномаи суғурта пешбинишуда, Суғуртакунанда ҳуқуқ дорад аз иҷрои шартномаи суғурта ба таври хаттӣ Суғурташавандаро дар зарен гузошта, бо тартиби яктарафа даст кашад.

9.6. Агар пардохти ҳаққи суғуртавии навбатӣ дар зарфи 30 рӯзи тақвимӣ пас аз санаи дар шартномаи суғурта пешбинишуда чун рӯзи охирони пардохти ҳаққи суғуртавии навбатӣ ба ҳаҷми пурра сурат нагирад, шартномаи суғурта пеш аз муҳлат бо гузаштани 30 рӯзи тақвимӣ ба охир мерасад.

9.7. Мукофоти суғуртавӣ бо пули миллии сомонӣ муқаррар карда мешавад. Бо созиши тарафҳо дар Шартномаи суғурта мукофоти суғуртавӣ метавонад дар ҳаҷми баробарҳаҷми бо асъори хориҷӣ муқарраргардида, муқаррар карда шавад.

Ҳангоми суғуртакуний бо ҳамарзиши асъорӣ мукофоти суғуртавӣ бо пули миллии сомонӣ аз рӯи қурби Бонки миллии Тоҷикистон, ки барои асъори хориҷӣ дар санаи пардохт муқаррар гардидааст (ба ҳисобгузаронӣ) пардохт карда мешавад.

Дар ҳолатҳое, ки аз ҷониби қонунгузори амалкунандаи Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳисобу китоби байни Тарафҳои Шартномаи суғурта бо асъори хориҷӣ иҷозат дода мешавад, мукофоти суғуртавӣ метавонад инчунин ба Суғурташаванда бо асъори хориҷӣ пардохт карда шавад.

10. ТАРТИБИ БАСТАН, ИҶРО ВА ҚАТЪ НАМУДАНИ ШАРТНОМАҲОИ СУҒУРТА

10.1. Суғуртаи молу мулки ба гарав гузошташударо Суғурташаванда (Гаравдеҳ) аз рӯи Шартномаи суғуртаи молу мулки ба гарав гузошташуда анҷом медиҳад. молу мулки ба гарав гузошташуда, ки объекти моликияти Гаравдеҳ дар қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон мебошад, ба истиснои ҳодисаҳои пешбиникардаи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи ипотека» бояд суғурта карда шавад.

10.2. Шартномаи суғурта танҳо ба фаидаи шахсе, ки дар асоси қонун, санади дигари ҳуқуқӣ ё шартнома ба нигоҳдорӣ гирифтани молу мулки ба гаравгузоштаи суғурташуда манфиатдор аст (сохиби моликияти хусусӣ, иҷорагиранда, гаравгир, шахси идоракунанда молу мулк бо ҳуқуқи бурдани хоҷагидорӣ ё роҳбарии фаврӣ ва монанди инҳо) баста шуда метавонад. Шартномаи суғуртавии дар мавриди дар Суғурташаванда (Ҷоидагиранда) барои нигоҳдории молу мулки суғурташуда, набудани манфиат безътибор дониста мешавад.

10.3. Ҳангоми ҳуқуқ ба молу мулки ба гарав гузошташуда суғурташуда (гаравгузошта) аз шахсе, ки ба манфиати ӯ шартномаи суғурта баста шуда буд, ба шахси дигар гузаштани ҳуқуқи молу мулки мазкур ба ӯ гузашта буд, ба истиснои ҳолатҳои маҷбуран кашида гирифтани он дар асоси дар банди 2 моддаи 306 Кодекси маданияи Ҷумҳурии Тоҷикистон нишондодашуда ва аз ҳуқуқ ба моликияти хусусӣ даст кашидан (моддаи 307 Кодекси маданияи Ҷумҳурии Тоҷикистон).

10.4. Шартномаи суғурта дар асоси аризаи хаттии Суғурташаванда баста мешавад.

10.5. Дар ариза Суғурташаванда уҳдадор аст, ки маълумоти пурра ва саҳеҳро оид ба объекти суғурташаванда ва иттилооти дигари заруриро мутобиқи реквизитҳои бланки аризаи бонкӣ нишон диҳад.

10.6. Маълумотҳои аз тарафи Суғурташаванда дар ариза овардашуда чун ҳолатҳои аҳамияти муҳимдошта барои муайян намудани имконияти фарорасии ҳодисаҳои суғуртавӣ эътироф карда мешавад.

10.7. Ғайр аз маълумотҳои дар бланки ариза пешбинишуда, Суғурташаванда уҳдадор аст, ки иттилооти дигари аз тарафи Суғуртакунанда талабкардашударо оид ба ҳолатҳо, ки аҳамияти муҳим барои муайян намудани имконияти фарорасии ҳодисаи суғуртавӣ ва ҳаҷми зарарҳои имконпазир аз фарорасии он (хавфи суғуртавӣ) дорад, пешниҳод намояд.

10.8. Суғуртакунанда ҳуқуқ дорад дар давоми муҳлати шартномаи суғурта ҳолат ва арзиши молу мулки суғурташуда ва саҳеҳияти маълумотҳои аз тарафи Суғурташаванда пешниҳодгардидаро тафтиш кунад.

10.9. Дар сурати аз тарафи Суғурташаванда (Ҷоидагиранда) пешниҳод гардидани ҳуҷҷатҳое, ки ба ҳақиқат мувофиқат намекунанд, додани маълумоти бараъло бардурӯғ, ки барои муайян кардани дараҷаи таваккали суғуртавӣ аҳамияти муҳим доранд ва дигар ҳолатҳои фиреби барқасдонаи Суғуртакунанда, охирин ҳуқуқ дорад ба тариқи хаттӣ Суғурташавандаро огоҳ намуда, дар асоси талаботи банди 2 моддаи 196 – и Кодекси маданияи Ҷумҳурии Тоҷикистон Шартномаи суғуртаро қатъ намояд.

10.10. Шартномаи суғурта ба ҳама гуна муҳлати мувофиқакардаи Тарафҳо баста шавад.

10.11. Шартномаи суғурта аз соати 00:00 дақиқаи санаи дар он нишондодашудаи оғози суғурта қувва пайдо карда, то соати 23:59 дақиқа санаи ба охир расидани муҳлати суғурта амал мекунад.

10.12. Танҳо ба он ҳодисаҳои суғуртавӣ паҳн мегардад, ки онҳо рух додаанд:

10.13. Аз соати 00:00 дақиқаи санаи дар шартнома чун санаи оғози муҳлати суғурта, лек на пеш аз рӯзи дигари пас аз пардохти мукофоти суғуртавӣ ва ё қисми якуми мукофоти суғуртавӣ аз тарафи Суғурташаванда ҳисобида мешавад;

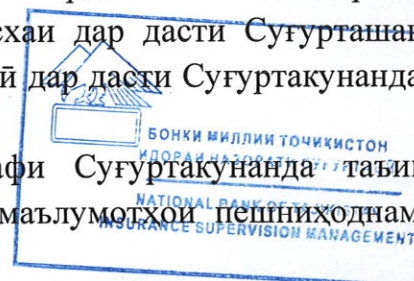
10.14. То соати 23:59 дақиқаи санаи дар шартнома чун санаи ба охир расидани муҳлат нишондодашуда.

10.15. Шартномаи суғурта дар шакли хаттӣ ё электронӣ баста мешавад.

10.16. Дар сурати ба Суғурташаванда дар асоси аризаи ӯ супоридани полиси суғуртавӣ, ризоияти Суғурташаванда ба бастани Шартномаи суғурта бо шартҳои аз тарафи Суғуртакунанда пешниҳодшуда (Акцепти Суғурташаванда) бо аз тарафи Суғурташаванда аз Суғуртакунанда гирифтани полиси суғуртавӣ тасдиқ мегардад.

10.17. Полиси суғуртавӣ дар ду нусхаи якхела барои Суғуртакунанда ва Суғурташаванда тартиб дода шавад, ба имзо расад, ки ҳар ду нусха қувваи баробари ҳуқуқӣ доранд. Дар сурати мувофиқат накардани иттилоот дар полиси суғуртавӣ дар дасти Суғуртакунанда ва дар нусхаи дар дасти Суғурташаванда мавҷудбуда, ҳолатҳои дар нусхаи полиси суғуртавӣ дар дасти Суғуртакунандабуда қувваи бартариро дорад.

10.18. Намунаи полиси суғуртавӣ аз тарафи Суғуртакунанда таъин ва тасдиқгардида дар шакли электронӣ дар асоси маълумотҳои пешниҳоднамудаи

Суғурташаванда ташаккул ёфта метавонад. Мундариҷаи намунаи полиси суғуртавӣ дар лифофаи қоғазии бо мӯҳр тасдиқгардида ва ба шакли электронӣ ҳуҷҷатонида бо имзои рақамии электронии намояндаи ваколатдори Суғуртакунанда тасдиқшуда метавонад. Имзои рақамии электронӣ дар ҳуҷҷати электронӣ ба имзои дастӣ мондаи намояндаи ваколатдори Суғуртакунанда дар полиси суғуртавӣ дар лифофаи қоғазӣ, бо мӯҳр тасдиқшуда баробарқимат дониста мешавад.

10.19. Ба имзо расонидани полиси суғуртавӣ бо истифодаи тасвири факсимилии имзои намояндаи ваколатдори Суғуртакунанда ва мӯҳри Суғуртакунанда ба мувофиқа расонидани имзои Шартномаи суғурта аз тарафи Суғуртакунанда мебошад.

10.20. Ба имзо расонидани созишномаҳои дигар ё тағйирот ба Шартномаи суғурта, созишнома оид ба бекоркунии Шартномаи суғурта ва ҳуҷҷатҳои дигар вобаста ба бастан, ба иҷро расонидан, тағйирот даровардан, ба охир расонидани Шартномаи суғурта аз тарафи Суғуртакунанда бо истифода аз тасвири факсимилии имзои намояндаи ваколатдори Суғуртакунанда ва мӯҳри Суғуртакунанда ба мувофиқ расонидани имзои созишнома, тағйиротҳо, ҳуҷҷатҳои дигар аз тарафи Суғуртакунанда мебошад.

10.21. Агар бо созишномаи тарафҳо чизи дигаре пешбинӣ нашуда бошад, пардохти мукофоти суғуртавӣ мутобиқи шартҳои Шартномаи суғуртавии басташуда, тасдиқи аз тарафи Суғурташаванда гирифтани полиси суғуртавӣ ва Қоидаҳои суғутакунӣ ба ҳисоб меравад.

10.22. Ҳамаи тағйиротҳо ва иловаҳо ба Шартномаи суғурта аз тарафи Суғуртакунанда дар шакли созишномаҳои иловагӣ ба он ба расмӣ дароварда мешавад.

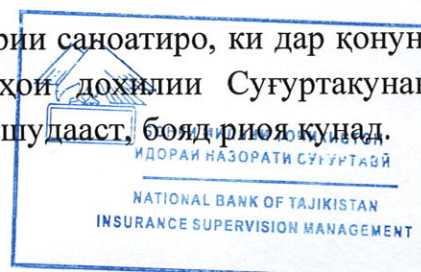
10.23. Ҳамаи хабарномаҳо ва огоҳиномаҳо оид ба иҷро ва қатъ гардидани Шартномаи суғурта ба суроғаҳое, ки дар Шартномаи суғурта нишон дода шудаанд ирсол мегарданд. Дар сурати тағйир ёфтани суроғаҳо ё реквизитҳо Суғуртакунанда ва Суғурташаванда уҳдадоранд, ки дар муддати 30 рӯзи тақвимӣ ҳамдигарро дар чараён гузоранд. Агар Суғуртакунанда ё Суғурташаванда дар бораи иваз шудани суроға ва реквизитҳо аз тарафи дигар хабардор нашуда бошанд, пас ҳамаи огоҳиномаҳо, хабарномаҳо, ки ба суроғаи пештара ирсол гардида буданд, гирифтагӣ ба ҳисоб мераванд.

10.24. Тарафҳо ҳуқуқ доранд, ки пеш аз муҳлат шартномаи суғуртаро дар ҳолатҳои дар Қоидаи мазкур ва қонунгузори амалкунандаи Ҷумҳурии Тоҷикистон пешбинишуда, қатъ кунанд.

11. ҲУҚУҚУ УҲДАДОРИҲОИ ТАРАФҲО

11.1. Суғурташаванда уҳдадор аст:

11.1.1. Ҳамаи чораҳои зидди сӯхтор ва бехатарии саноатиро, ки дар қонунҳо, санадҳои дигари меъёрӣ, қоидаҳо, дастуруламалҳои дохилии Суғуртакунанда оварда ва инчунин дар шартномаи суғурта пешбинӣ шудааст, бояд риоя кунанд.

11.1.2. Аз меъёри бехатарии зидди сӯхтор ва саноатӣ, ки мақомоти давлатии назоратӣ тасдиқ намудааст, дур шудан роҳ дода мешавад, ё агар Суғурташаванда ба таври хаттӣ Суғуртакунандаро оид ба ин гуна дуршавӣ хабардор кардааст ва Суғуртакунанда молу мулкро барои суғуртакунӣ қабул кардааст.

11.1.3. Ба Суғуртакунанда чуброни суғуртавино (ва ё қисмати мутобиққунандаи онро) баргардонад, агар ошкор карда шавад, ки чунин ҳолате, ки аз рӯи қонунгузории амалқунандаи Ҷумҳурии Тоҷикистон, Қоидаи суғурта ва Шартномаи суғурта, пурра ва ё қисман Суғурташандаро аз ҳуқуқ ба пардохти чуброни суғуртавӣ маҳрум менамояд.

11.1.4. Дар ҳолате, ки дар асоси қонун ё шартнома ба Суғуртакунанда уҳдадорӣ дар ҳолати корӣ нигоҳ доштани молу мулки суғурташуда, хусусан, дастгоҳҳо ва мошинҳо, ки бо системаи бо об таъминқунӣ, гармидиҳӣ, канализатсия; бом ва таҷҳизот, ки дар тарафи берунаи бино васл карда шудааст ва мутобиқи қоидаҳои истифодабарӣ ва талаботи дастуруламали истеҳсолқунанда, онро истифода бурдан мумкин аст, дар ҳолати вайрон шудан ба таври таъҷили онро таъмир бояд қунад.

11.1.5. Чорҳои ҳифзи иттилоот ва маълумотхоро, ки дар барандагони суғурташударо, ки қонун, стандартҳои соҳавӣ, ҳуҷҷатҳои дохилии Суғурташаванда муайян кардааст ва уҳдадорӣҳои дигарро риоя намояд.

11.1.6. Дигар уҳдадорӣҳои дар Шартномаи суғурта, Қоидаи суғурта ва қонунгузории амалқунандаи Ҷумҳурии Тоҷикистон муқарраршударо иҷро намояд.

11.1.7. Нисбат ба аз тарафи Суғурташаванда чораҳои ҳифз ва муҳофизати зиддисӯхтор эълонқардашуда бояд талаботҳои зерин иҷро гарданд:

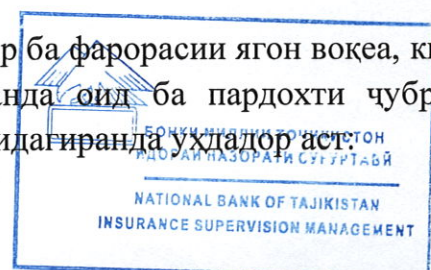
- воситаҳои оташхомӯшқунӣ (оташхомӯшқунак, спринклерҳо, дренчерҳо) бояд васл, тафтиш карда, дар ҳолати корӣ бошанд;

11.1.8. Системаҳои ҳифз ва сигнализатсияи сӯхтор:

- бояд тафтиш карда шуда, дар ҳолати корӣ нигоҳ дошта шаванд, сари вақт вобаста ба речаии истифодабарӣ ба кор дароянд ё доимо дар ҳолати корӣ бошанд;
- сари вақт вобаста ба речаи истифодабарӣ ба кор дароянд ё доимо дар ҳолати корӣ бошанд;
- пулти мудофия ва сигнализатсияи сӯхтор бояд зерин назорати доимӣ бошад.

11.1.9. Дар сурати иҷро нақардани талаботи дар қисмати мазкур пешбинишуда аз тарафи Суғурташаванда, ҳодисаи ба амаломеда, ки барои аз Суғуртакунанда талаб қардани пардохти чуброни суғуртавӣ асос шуда метавонад, ҳодисаи суғуртавӣ ҳисоб карда намешавад ва зарарҳои Суғурташаванда аз тарафи Суғуртакунанда пардохт карда намешавад.

11.1.10. Пас аз он, ки ба Суғурташаванда доир ба қарорасии ягон воқеа, ки он асос барои пешниҳоди талабот ба Суғуртакунанда оид ба пардохти чуброни суғуртавӣ аст, маълум гашт, Суғурташаванда ё Ҷоидагиранда уҳдадор аст.

11.1.10.1. Фавран дар давоми се рӯз (72 соат) дар бораи ба амал омадани ҳодисаи суғуртавӣ бо қайди тамоми ҳолатҳои сар задани ҳодисаи суғуртавӣ бо ҳама гуна воситаи дастрас ба Суғуртакунанда хабар расонад. Тамоми хабарҳо дар бораи ҳодисаҳое, ки аломати ҳодисаи суғуртавӣ доранд дар шакли хаттӣ ва ё электронӣ бо имзои Суғурташаванда ё намояндаи ваколатдори ӯ, ки муфассал дар бораи тамоми ҳолатҳои сар задани чунин ҳодиса огоҳӣ дорад. Муқаррароти банди мазкур боиси аз ҷониби суғуртакунанда рад намудани пардохту ҷубронҳои суғуртавӣ шуда наметавонад.

11.1.10.2. Уҳдадории мазкур аз тарафи Суғурташаванда ба таври бояду шояд иҷрошуда ҳисоб мегардад, агар дарчараёнгузорӣ мутобиқи иттилооти контактӣ, ки дар шартномаи суғурта оварда шудааст, сурат гирад.

11.1.10.3. Дар ҳамон муҳлат баробари Суғуртакунанда дар бораи воқеаи баамаломата дар натиҷаи:

- амалҳои ғайриқонунии шахсони сеюм (бадқасдона несту нобуд, ё вайрон кардани молу мулки суғурташуда ва монанди инҳо ба мақомоти ҳифзи ҳуқуқи ваколатдор;

- сӯхтор – ба сохторҳои Сарраёсати Хадамоти давлатии оташнишонии Вазорати корҳои дохилии Ҷумҳурии Тоҷикистон;

- тарқиш ва садама дар системаи бо об таъминкунӣ, гармидиҳӣ, канализатсия ё оташхӯмушқунаки автоматӣ ба мақомоти дахлдори давлатии хадамоти садамавӣ;

- зер кардани воситаи нақлиёт ба сохторҳои Бозрасии давлатии автомобилии Вазорати корҳои дохилии Ҷумҳурии Тоҷикистон хабар дода шавад.

11.1.10.4. Чораҳои оқилона ва дастрасро дар ҳолати бавуқӯъомада оид ба бартараф намудан ё кам кардани зарар ва наҷотдиҳии молу мулки суғурташуда, андешанд;

11.1.10.5. Объекти зарардида дар ҳолати бетағйир нигоҳ дошта, барои дида баромадани намояндаи Суғуртакунанада пешниҳод намояд;

11.1.10.6. Бо гузаштани 7 (ҳафт) рӯз пас аз хабарномаи хаттӣ оид ба ҳодисаи рухдода Суғуртакунанда ҳуқуқи тағйир додани ҳолати мавҷударо дорад, агар ин аз нуқтаи назари беҳатарӣ, кам кардани ҳаҷми зарар ё ба ин ризоияти Суғурташавандаро гирифта бошад.

11.1.10.7. Ба Суғуртакунанда имконияти дида баромадан ё муоина намудани молу мулки зарардидаи суғурташуда, тафтиши сабаб ва муайян кардани ҳаҷми зарар муҳайё намояд;

11.1.10.8. Намояндаи Суғуртакунанда хабарномаи Суғурташавандаро оид ба ҳодисаи суғуртавӣ интизор нашуда, ҳуқуқи дида баромадани молу мулки зарардида дорад, Суғурташаванда ҳуқуқи монеагузорино надорад.

11.1.10.9. Ба Суғуртакунанда аризаи хаттӣ дар шакли муқарраргардида оид ба ҷуброни суғуртавӣ бо нишон додани ҳолатҳои ба вуқӯъ омадани зарар ва ҳаҷми тахминии он, ки дар лаҳзаи аризанивисӣ ба Суғурташаванда маълум буд, пешниҳод намояд;

11.1.10.10. Мутобиқи дархости хаттии Суғуртакунанда ҳуччатҳои тасдиқкунандаи манфиатҳои молу мулкӣ, сабаби фарорасии зарар, ва ҳуччатҳои дигарро, ки пешниҳод намудани он ҳислати воқеаи рухдодароро муайян мекунад ва дар асоси талаботи қонунгузорӣ пешниҳод намояд;

11.1.10.11. Тибқи мувофиқа бо Суғурташаванда Суғуртакунанда маълумотнома ва ҳуччатҳоро аз мақомоти ваколатдор мустақилона ҳамъ карда метавонад, барои ин Суғурташаванда ба Суғуртакунанда бовариномаи ба тариқи нотириали тасдиқгардидаро барои амалӣ намудани амалҳои зикршуда бояд диҳад.

11.1.10.12. Пас аз пардохти ҷуброни суғуртавӣ Суғурташаванда уҳдадор аст, ки ба Суғуртакунанда ҳамаи ҳуччатҳо ва исботҳоро интиқол диҳад ва ба ҳамаи маълумотҳои заруриро барои аз тарафи Суғуртакунанда, ки ҳуқуқи талаб кардан аз шахси ҷавобгар барои зарари расонидашуда, ки дар натиҷаи суғурта пардохт карда шудааст, гузаштааст, диҳад.

11.1.10.13. Далели додани ариза оид ба ҷуброни суғуртавӣ ва иҷрои уҳдадориҳои дигари Суғурташаванда, ки дар Қоидаи мазкур нишон дода шудааст, бо забонхати шахси ваколатдори Суғуртакунанда оид ба гирифтани интиқоли почтавӣ, ки бо мактуби арзишнок бо номгӯи варақҳои гузошташуда, тасдиқ мегардад.

11.1.11. Дигар уҳдадориҳои муқаррарнамудаи Қоидаи мазкур ва қонунгузориҳои амалкунандаи Ҷумҳурии Тоҷикистонро иҷро намояд.

11.2. Суғурташаванда ҳуқуқ дорад:

11.2.1. Бо Қоидаи суғурта шинос шуда, нусхаи онро гирад.

11.2.2. Пардохти ҷуброни суғуртавино тибқи тартиби муқарраршуда гирад.

11.2.3. Дар ҳолати гум кардани Шартнома/Полиси суғуртавӣ, нусхаи Шартнома/Полиси суғуртавино гирад.

11.2.4. Ба суд барои рад намудан аз амалигардонии ҷуброни суғуртавӣ, шикоят намояд.

11.2.5. Аз дигар ҳуқуқҳои муқаррарнамудаи қонунгузориҳои амалкунандаи Ҷумҳурии Тоҷикистон, Шартномаи суғурта ва Қоидаи суғурта бархӯрдор мебошад.

11.2.6. Аз дигар ҳуқуқҳои муқаррарнамудаи Қоидаи мазкур ва қонунгузориҳои амалкунандаи Ҷумҳурии Тоҷикистонро бархӯрдор аст.

11.3. Суғуртакунанда уҳдадор аст:

11.3.1. Бо гузаронидани тафтишоти сабаб ва ҳолатҳои несту нобуд ё (гум кардан) ё вайрон кардани молу мулки суғурташуда дар давраи на дертар аз 5 рӯзи корӣ пас аз гирифтани ариза аз Суғурташаванда оид ба пардохти ҷуброни суғуртавӣ ва иҷрои уҳдадориҳои дигар аз тарафе, ки дар Қоидаи мазкур нишон дода шудааст, ҳаҷми зарарро муайян кунад ва дар сурати эътироф кардани далели фаро расидани ҳодисаи суғуртавӣ санади суғуртавӣ тартиб диҳад ва ҷуброни суғуртавино пардохт намояд.

11.3.2. Суғурташавандаро бо Қоидаи суғурта шинос карда, нусхаи онро диҳад.

11.3.3. Полиси суғуртавиरो дар шакли муайяншуда бо замимаҳои иқтибосҳо аз Қоида, ки дар асоси онҳо Шартномаи суғурта баста шудааст диҳад.

11.3.4. Ҳангоми ба вуҷуд омадани ҳодисаи суғуртавӣ пардохти ҷуброни суғуртавиरो (ё ин ки аз пардохти ҷуброни суғуртавӣ даст кашидан) дар ҳаҷм ва бо тарибе, ки Шартномаи суғурта дар муддати пешбинишудаи Шартномаи суғурта баъди гирифтани ҳамаи ҳуҷҷатҳои зарурӣ, амалӣ намояд.

11.3.5. Махфияти сирри суғуртавиरो таъмин намояд.

11.3.6. Дар сурати гум кардани полиси суғуртавӣ аз тарафи Суғурташаванда – дубликати онро ба ҳамон ҳаҷм ва ба ҳамон муҳлат бо аризаи хаттии Суғурташаванда ба расмӣ дарорад.

11.3.7. Хароҷоти амалинамудаи Суғурташавандаро, ки барои пешгирӣ ё кам кардани зарари ҳодисаи суғуртавӣ сарф гардидаанд, ҷуброн намояд.

11.3.8. Дигар уҳдадорӣҳои муқаррарнамудаи Қоидаи мазкур ва қонунгузории амалкунандаи Ҷумҳурии Тоҷикистонро иҷро намояд.

11.4. Суғуртакунанда ҳуқуқ дорад:

11.4.1. Дар сурати будани асосҳои кофии эътирофи фарорасии ҳолати суғуртавӣ пардохти ҷуброни суғуртавиरो ба таври пешпардохт амалӣ намояд.

11.4.2. Мустақилона сабабҳо ва ҳолатҳои ҳодисаи суғуртавиरो муайян намояд.

11.4.3. Аз Суғурташаванда маълумоти барои муқаррар намудани далели ҳодисаи суғуртавӣ ва муайян намудани ҳаҷми зарар, аз он ҷумла маълумотҳои хусусияти сирри тижоратӣ доштара талаб намояд.

11.4.4. Пардохти ҷуброни суғуртавиरो ба таъхир андозад, дар ҳолате, ки агар:

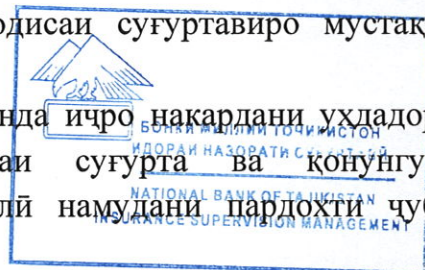
а) Экспертизаи мустақими сабаб ва ҳолатҳои фарорасии ҳолати суғуртавӣ ва ҳаҷми зарар гузаронида шуда бошад. Дар ин ҳолат муҳлати пардохт ба муҳлати вақти дар давоми он экспертиза гузаронидашуда, зиёд мегардад;

б) Асос барои шакку шубҳа ва кафолатнокии Суғурташавандаро ба гирифтани пардохти ҷуброни суғуртавӣ ба миён ояд, дар ин ҳолат ҷуброни суғуртавӣ то он даме, ки далелҳои исботкунак пешниҳод нагардад, пардохт карда намешавад;

в) Агар аз тарафи мақомоти корҳои дохилӣ парвандаи ҷиноятӣ аз рӯи далели ҳодисаи суғуртавӣ нисбати кормандони роҳбарикунандаи Суғурташаванда (нисбати худӣ Суғурташаванда) ё ҳешу таборӣ, агар онҳо шахсони воқеӣ бошанд) оғоз шуда бошад, то ба охир расидани парвандаи ҷиноӣ.

11.4.5. Вобаста ба ҳодисаи суғуртавӣ аз мақомоти дахлдор ва корхонаю муассисаҳои дигар, ки оид ба ҳодисаи суғуртавӣ иттилоот доранд, маълумоти заруриро гирад, инчунин сабабу ҳолатҳои ҳодисаи суғуртавиरो мустақилона муайян намояд.

11.4.6. Дар ҳолати аз тарафи Суғурташаванда иҷро накардани уҳдадорӣҳои муқарраршудаи Шартномаи суғурта, Қоидаи суғурта ва қонунгузории амалкунандаи Ҷумҳурии Тоҷикистон дар амалӣ намудани пардохти ҷуброни суғуртавӣ рад намояд.

11.4.7. Аз дигар ҳукукҳои муқаррарнамудаи қонунгузори амалкунандаи Ҷумҳурии Тоҷикистон, Шартномаи суғурта ва Қоидаи суғурта бархӯрдор мебошад.

12. МУАЙЯН НАМУДАНИ ҲАҶМИ ЗИЁН Ё ЗАРАР

12.1. Ҳаҷми ҷуброни суғуртавӣ (ҷуброни суғуртавӣ) вобаста ба он, ки кадоме аз ин маблағ камтар аст, зиёд шуда наметавонад:

- маблағҳои суғуртавии дар шартномаи суғурта аз рӯи воҳидҳои мутобик ё гурӯҳҳои молу мулк нишондодашуда;

- меъёр (субмеъёри) пардохти дар Қоида пешбинишуда ё дар шартномаи суғурта муқарраргардида;

- бузургии зарар, ки дар натиҷаи фаро расидани ҳолати суғуртавӣ Суғурташаванда дидааст.

12.2. Дар сурати қисман вайроншавии молу мулки суғурташуда барои пардохт он хароҷотҳое, ки барои барқароркунии он то ба ҳолате, ки молу мулк то фаро расидани ҳодисаи суғуртавӣ дошт (корҳои барқароркунии) сарф шуда буд, пардохт карда мешавад.

12.3. Дар доираи Қоидаҳо зерин ибораи хароҷотҳои барқароркунии фаҳмида мешавад:

- хароҷот барои харидории қисмҳои эҳтиётӣ ва маснуоти зарурӣ барои иҷрои корҳо;

- хароҷот барои оварда расонидани қисмҳои эҳтиётӣ ва маснуот ба ҷойи таъмиркунии;

- хароҷот барои додани музди кор ҷиҳати таъмиркунии;

- хароҷотҳои дигар, ки бо шартномаи суғурта пешбинӣ шудааст.

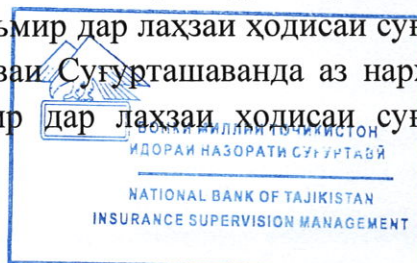
12.4. Аз маблағи хароҷотҳои барқароркунии маблағи барои фарсудашавии дар раванди таъмири қисмҳои, ҷузъҳо, агрегатҳо, қисмҳои майдаи мошин ивазкардашуда, нигоҳ дошта мешавад. Ҳаҷми фарсудашавӣ чун фарқият байни арзиши аслии ин қисмҳо дар рӯзи фарорасии ҳодисаи суғуртавӣ ва нархи нави (харидории) ин қисмҳо, ба ҳисоб гирифта мешавад.

12.5. Ҳангоми ҳисобу китоби маблағи хароҷотҳо барои барқароркунии ё таъмири молу мулки вайроншуда (хароҷотҳои барқароркунии) қоидаҳои зерин қабул карда мешаванд:

- барои барқароркунии (таъмир) молу мулки зарадида бояд маснуот ва қисмҳои эҳтиётӣ ба қисмҳои истифодабурдашаванда аз рӯи намуд ва сифат шабеҳ ва бо қимат баробар истифода бурда шавад;

- хароҷот барои масолеҳи барои таъмири бино ё иншоот истифодабурда ҷуброн карда мешавад;

- хароҷот барои пардохти музди кори оид ба таъмир аз рӯи нархҳои миёна барои корҳои шабеҳи дар ҷойи гузаронидани таъмир дар лаҳзаи ҳодисаи суғуртавӣ амалкунанда, дар сурати иҷрои таъмир бо қувваи Суғурташаванда аз нархномаи корҳои шабеҳи дар ҷойи гузаронидани таъмир дар лаҳзаи ҳодисаи суғуртавӣ амалкунанда, ҷуброн карда мешавад;

– ба ҳисобукитоб хароҷотҳо барои иҷрои танҳо он корхое, ки барои бартараф намудани ҳолати суғуртавӣ заруранд, дохил карда мешавад;

– хароҷот барои таъмири пешакии молу мулки вайроншуда танҳо дар сурате ҷуброн мегардад, ки агар таъмири пешакӣ қисми таъмири ниҳой бошад ва хароҷотҳои умумӣ барои таъмир боло наравад, агар таъмири пешакӣ гузаронида намешуд;

– агар барои таъмири унсурҳои конструктиви бино ё иншоот гузаронидани ҷудокунӣ ва васлкунии минбаъда зарур бошад, (масалан, болопӯши бом ва амсоли он) хароҷот барои гузаронидани ин корҳо ба маблағи умумии хароҷотҳо барои таъмир дохил карда мешавад;

– агар барои нигохдории унсурҳои алоҳидаи конструктиви бино ё иншоот зарурати муваққатан мустаҳкамкунии онҳо бо миён ояд (дастгоҳ, тақяҳо, тарангкунӣ (стяжка) ва амсоли онҳо), хароҷот барои гузаронидани ин гуна корҳо ва қимати масолеҳ барои истеҳсоли он ба маблағи умумии хароҷот барои таъмир дохил карда мешавад.

– хароҷотҳои иловагии бо пардохти музди меҳнати корҳои зиёда аз муҳлат, расонидан ба маснуот, қисмҳои эҳтиётӣ ё мошинҳо ба таври экспресс, ҳамлу нақл бо нақлиёти ҳавоӣ пардохт карда намешавад, агар чизи дигаре дар шартнома пешбинӣ нашуда бошад.;

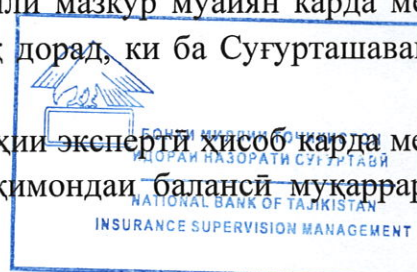
– агар ивазкунии қисмҳо ва предметҳои вайроншуда амалӣ шуда истода бошад, ба он нигоҳ накарда, ки таъмири он бе таҳдид ба бехатарии истифодабарии молу мулки суғурташуда аст, Суғуртакуанда ба Суғурташаванда арзиши таъмири ин қисмҳо ё предметҳоро ҷуброн менамояд, лек на зиёда аз арзиши қисмҳои ивазшуда.

12.6. Дар ҳолати пурра несту нобуд гаштани молу мулки суғурташуда ҷуброни суғуртавӣ дар ҳаҷми арзиши аслии молу мулк бо дарназардошти фарсудашавӣ, ки дар лаҳзаи фаро расидани ҳодисаи суғуртавӣ ҳисобукитоб тарҳи арзиши боқимонда, ки онҳоро метавонанд фурӯшанд ё аз рӯи таъиноти вазифавӣ истифода баранд (боқимондаҳои коршоям). Суғурташаванда аз чунин боқимондаҳо ҳуқуқи даст кашиданро надорад.

12.7. Зери мафҳуми пурра несту нобуд шудан дар Қоидаҳо гум, вайрон шудан ё пурра несту нобуд гаштани молу мулки суғурташударо дар набудани имконияти техникӣ барои барақаророркунӣ ё он ҳолате, ки хароҷотҳои зарурии барқароркунӣ аз арзиши аслии он дар лаҳзаи фарорасии ҳодисаи суғуртавӣ зиёд аст, фаҳмида мешавад.

12.8. Арзиши молу мулки халоскардашуда (боқимондаҳои коршоям) дар асоси нархи фурӯши ин гуна боқимондаҳо дар маҳалли мазкур муайян карда мешавад. Тибқи ризоияти тарафҳо Суғуртакуанда ҳуқуқ дорад, ки ба Суғурташаванда дар фурӯши боқимондаҳои коршоям кӯмак расонад.

12.9. Сатҳи фарсудашавӣ дар асоси баҳодихии ~~эксперти~~ ҳисоб карда мешавад. Агар маблағи суғуртавӣ мутобиқи арзиши боқимондаи ~~балансӣ~~ муқаррар карда

шуда бошад, он гоҳ сатҳи фарсудашавии воҳиди молу мулк мутаносиб ба сатҳи ҷамъкардашудаи истехлоқ аз рӯи маълумотҳои муҳосибот қабул карда мешавад.

12.10. Агар маблағи суғуртавӣ бо асъори хориҷӣ муқаррар карда шуда бошад, ҳаҷми пардохти ҷуброни суғуртавӣ бо сомонӣ вобаста ба қурби расмӣ асъори мазкур нисбат ба сомонӣ, ки Бонки миллии Тоҷикистон дар санаи фарорасии ҳодисаи суғуртавӣ муқаррар намудааст, ҳисобу китоб карда мешавад.

12.11. Ҳаҷми ҷуброни суғуртавӣ мутаносибан ба мукофоти боқимондаи пардохтанашудаи Суғурташаванда амалӣ карда мешавад.

12.12. Агар маблағи суғуртавӣ дар лаҳзаи фарорасии ҳодисаи суғуртавӣ аз арзиши аслии молу мулки суғурташуда паст бошад, Суғуртакунанда зарарро мутаносибан ба маблағи суғуртавӣ ба арзиши аслии ҷуброн мекунад. Мутобикати маблағҳои суғуртавӣ ба арзиши аслии молу мулк ба таври алоҳида ба ҳар як объекти суғурта муқаррар карда мешавад.

12.13. Дар сурати ҷуброн «Бо хавфи аввала» пардохти ҷуброни суғуртавӣ тибқи Қоидаи мазкур амалӣ карда мешавад.

12.14. Суғуртакунанда бо мақсади содда гардонидани раванди ҷубронҳои суғуртавӣ дар ҳолати зарурӣ метавонад, ҷубронҳои суғуртавиرو то 100 (сад) нишондиҳанда барои ҳисобҳо дар асоси санадҳои суғуртавии дохилӣ (бидуни ҳуҷҷатҳои тасдиқкунандаи мақомоти дахлдор) амалӣ намояд.

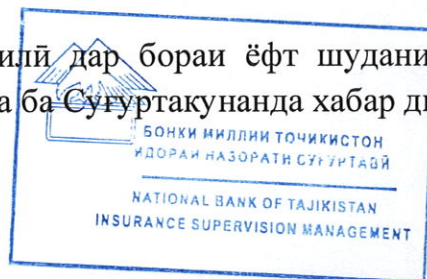
13. ТАРТИБИ МУАЙЯНКУНИИ МАБЛАҒИ ҶУБРОНИ СУҒУРТАВӢ

13.1. Агар дар ҳолати фарорасии ҳодисаи суғуртавӣ нисбат ба молу мулки суғурташуда шартномаҳои дигар низ аз рӯи хавфҳои шабех ба маблағе, ки аз арзиши суғуртавии он ба таври умум зиёд, (суғуртакунии дукарарта) амал мекарда бошанд, Суғуртакунанда ҷуброни суғуртавиرو барои зарар дар ҳаҷми мутаносиб ба маблағи суғуртавии дар шартномаи аз тарафи Суғуртакунанда басташуда нисбат ба маблағи умумии суғуртавии молу мулки мазкур аз рӯи ҳама шартномаи бастаи Суғурташаванда пардохт менамояд.

13.2. Суғурташаванда уҳдадор аст, ки ба таври хаттӣ Суғуртакунандаро оид ба ҳамаи шартномаҳои суғурта нисбат ба молу мулки суғурташуда бо ташкилотҳои суғуртавии дигар дар ҷараён гузорад. Дар баробари ин Суғурташаванда бояд номи ташкилотҳои суғуртавиرو, ки дар онҳо молу мулки худро суғурта кардааст, хавфҳои суғуртавӣ ва ҳаҷми маблағи суғуртавиرو бояд нишон диҳад.

13.3. Агар суғуртакунии дукарата бо мақсади ғаразнок аз тарафи Суғурташаванда бошад, Суғуртакунанда ҳуқуқи бекор донистани эътирофи шартномаи суғурта ва ҷуброни зарари ба Суғуртакунанда расидаро талаб карданро дорад.

13.4. Суғурташаванда бояд ба таври таъҷилӣ дар бораи ёфт шудани молу мулки дар натиҷаи ҳодисаҳои суғуртавӣ гумшуда ба Суғуртакунанда хабар диҳад.

13.5. Дар сурати баргардонидани молу мулки аз нав ёфтшуда Суғурташаванда уҳдадор аст, ки ба Суғуртакунанда қисми муносиби ҷуброни суғуртавии пардохташударо баргардонад.

13.6. Ҳарду Тараф ҳукуки ҷалб кардани ташкилоти мустақили экспертиро барои муайян намудани сабабҳои ба вуқӯъ омадани зарар ё баҳомонӣ ба ҳаҷми зарар, ки Суғурташаванда дидааст, доранд.

13.7. Тарафи шартномаи суғурта, ки ташкилоти мустақили экспертиро даъват кардааст, хароҷотҳои хизматрасонии онро пардохт менамояд.

13.8. Агар бо талаби Суғуртакунанда Суғурташаванда барои гузаронидани экспертиза ташкилоти мустақили экспертиро ҷалб карда бошад, маблағи хароҷот барои пардохтани ҳаққи хизматрасонӣ ба ҷуброни маблағи суғуртавӣ ҳамроҳ карда мешавад.

14. ҲОЛАТҲОИ РАД КАРДАНИ ҶУБРОНИ СУҒУРТАВӢ

14.1. 14.1. Зарарҳои бевосита ва ё бавоситаи бо сабабҳои зерин бамияномада пардохт карда намешаванд:

14.1.1. Ба истифодабарӣ даровардан, ҳуди истифодабарӣ, хизматрасонии техникӣ ё таъмири таҷҳизоти механикӣ, электротехникӣ ё электронӣ (масалан, нуқсон бо айби ҳайати кормандони хизматрасон, аз кор мондани таҷҳизоти ченкунӣ, идоракунӣ, тақсимкунӣ ё танзимкунанда, норасоии об, равшан ва маводи молиданӣ).

14.1.2. Фарсудашавии оддӣ ё кӯҳнашавӣ.

14.1.3. Зангзанӣ.

14.1.4. Таъсири одии шароити боду ҳаво, ки бояд бо шароитҳои мавсимӣ ва маҳаллӣ ба назар гирифта шавад.

14.1.5. Тағйирёбии ранг, бўй, вазн; шиштан, поён фаромадан, кандашавӣ, фушурдашавӣ ё васеъшавӣ.

14.1.6. Бо хусусиятҳои табиӣ молу мулк.

14.1.7. Таҳвилдихӣ ва талафоти энергия.

14.1.8. Шикастан бо сабаби нодуруст истифода бурдан ё муваққатан аз кор мондани конденсионерҳои ҳаво, системаҳои хунуккунӣ ва гармкунӣ молу мулк, инчунин системаи нигоҳдории микроклим.

14.1.9. Амалиёт бо генҳо, мутатсияи (тағйирёбии табиӣ ва ё сунъии хусусияти ирсии организм, ки дар натиҷаи дигаргуншавӣ ва ё вайроншавии хромосомаҳо ва генҳо ба вуҷуд меояд) генҳо ё тағйиротҳои дигари генӣ.

14.1.10. Хушкӣ ва хушкшавӣ.

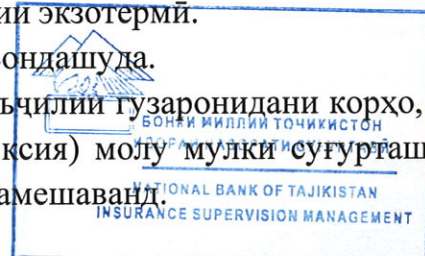
14.1.11. Коркард ва аз нав кор карда баромадан.

14.1.12. Пасту баландшавии шиддат дар шабака.

14.1.13. Туршшуда ҷӯшидан ё вайроншавии экзотермӣ.

14.1.14. Зада баромадани ғудохтаҳои тафсондашуда.

14.2. Хароҷотҳои иловагӣ, ки бо сабаби таъҷилии гузаронидани корҳо, такмил ва ё тағйир додани нақшаи (сохтор – конструкция) молу мулки суғурташуда, бо гузаронидани таъмири нақшавӣ ҷуброн карда намешаванд.

14.3. Зарари ба бинои (иншоот) дар раванди сохтмонбуда биноҳо ва молу мулки истифоданабаранда, ки дар ин бино ҷойгир аст, ҳодисаи суғуртавӣ ҳисоб намеёбад.

14.4. Ҳодисаҳои суғуртавӣ бевосита ё бавоситаи алоқаманд бо:

- ҷанг, бо ҷанг зада даромадан, амалиётҳои давлатҳои ғараздор (новобаста аз он, ки ҷанг эълон шудааст ё не) ҷанги шахрвандӣ, шӯриш, инқилоб, исён;

- кашида гирифтани, милликунонӣ, реквизиция (маҷбуран ба ихтиёри давлат муваққатан мусодира карда шудани молу мулки хусусӣ ё барои истифодаи муваққатӣ гирифтани он), вайронкунӣ ё несту нобуд кардани молу мулк бо супориши мақомади ҳокимияти давлатӣ ё мақомоти роҳбарии маҳаллӣ;

- корпартоӣ, локаут (аз тарафи кордиханда баста шудани корхонаҳо ва ба тарзи оммавӣ аз кор ҳолӣ карда шудани коргарон, бо мақсади он, ки онҳо аз талаботашон даст кашанд), бетартибҳои оммавӣ (моддаи 188 Кодекси ҷиноятии Ҷумҳурии Тоҷикистон), агар чизи дигаре дар шартномаи суғурта пешбинӣ нашуда бошад;

- рафтори бадқасдонаи Суғурташаванда ё ғайридағиранда дар шахсияти роҳбари он (шахси кафолатнок), мақомоти дигари роҳбарии шахси ҳуқуқӣ (Идора, Дирексия), инчунин шахсоне, ки гарчанде аз номи худ бошанд ҳам, лек бо розигӣ ва ба манфиати Суғурташаванда амал кардаанд;

- суғурташаванда, ғайридағиранда бадқасдона амалкарда ба ҳисоб мераванд, агар ӯ дидаву доништа хатарнокии амалҳои худро (беамалии) дарк намуда, имконияти фаро расидани ҳодисаҳои суғуртавино пешбинӣ намуда, меҳост ва ё бадқасдона ба фаро расидани ҳодисаҳои суғуртавӣ роҳ меод, ё нисбат ба ин бепарвоёна рафтор мекард;

- ҳамагуна ифлосшавӣ ё заҳролудшавӣ бо мавод ва моддаҳои ядрӣ, химиявӣ, биологӣ;

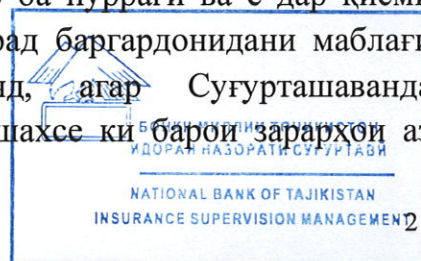
- таъсири энергияи ядрӣ, радиация ё заҳролудшавии радиоактивӣ;

- бо хатоӣ дар таҳрирӣ, сохтмон, васлкунӣ, бе сифат иҷро намудани кор ё бо нуқсонҳои (камбудихонӣ) маснуот;

- амалҳои мақомоти давлатии ҳокимияти иҷроияи ё мақомоти ҳокимияти маҳаллӣ, ки бавосита ё бевосита ба вайроншавӣ, несту нобудшавӣ, гум шудани (аз ҷумла дар натиҷаи дуздӣ) молу мулки суғурташуда, ҳодисаи суғуртавӣ ҳисоб карда намешавад.

14.5. Тибқи муқаррароти қисми 3, моддаи 1075 – и Кодекси маданияи Ҷумҳурии Тоҷикистон, Суғуртакунонда аз ҷуброни зиёне, ки дар натиҷаи аз ҷониби Суғурташаванда дидаю доништа ҷиҳати кам кардани зиёни имконпазир наандешидани тадбирҳо расонда шудааст, озод карда мешавад.

14.6. Суғуртакунонда аз пардохти ҷуброни зарар ба пуррагӣ ва ё дар қисми мутобиқаткунонда озод карда мешавад ва ҳуқуқ дорад баргардонидани маблағи барзиёд пардохтшудаи ҷубронро талаб намояд, агар Суғурташаванда (Ғайридағиранда) аз ҳуқуқи худ оиди талаб нисбати шахсе ки барои зарарҳои аз

ҷониби Суғуртакунанда ҷуброншаванда даст кашида бошад ва ё амалӣ шудани ин ҳуқуқ бо гуноҳи Суғурташаванда, Фоидагиранда ғайриимкон гашта бошад.

14.7. Мутобиқи қисми 11, моддаи 20 – и Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи фаъолияти суғуртавӣ» агар Суғурташаванда ё шахсе, ки ба манфиати ӯ пардохти ҷуброни суғуртавӣ анҷом дода мешавад, ҷуброни пурраи зиёро (зарарро) аз шахси гунаҳкори зиёнрасонида (зараррасонида) гирифта бошад, дар ин сурат Суғуртакунанда аз додани ҷуброни суғуртавӣ озод мегардад. Ҳангоми аз тарафи шахси гунаҳкор қисман додани ҷуброни зиён (зарар), Суғуртакунанда пардохти ҷуброни суғуртавиرو бо дарназардошти маблағе, ки шахси мазкур аз шахси гунаҳкор гирифтаст, анҷом медиҳад.

14.8. Суғурташаванда ва Суғуртакунанда ҳуқуқ доранд, дар Шартномаи суғурта ҳар кадом иловаҳои дигар, истисноҳо ва аниқнамоии муқаррароти Қоида, ки аз ҷониби қонунгузории амалкунанда манъ карда нашудаанд, бо мустаҳкам намудани он дар матни Шартномаи суғурта, мувофиқа намоянд.

14.9. Тибқи муқаррароти қонунгузории амалкунандаи Ҷумҳурии Тоҷикистон метавонад дигар асосҳои рад намудан аз ҷуброни суғуртавӣ пешбинӣ гардад.

15. ТАҒЙИРОТИ ДАРАҶАИ ХАВФ

15.1. Дар давраи амалкунии шартномаи суғурта Суғурташаванда уҳдадор аст бетаъхир аз тағйиротҳои дар ҳолатҳои муҳим ба ӯ маълумшуда, ки ба ӯ ҳангоми бастанӣ шартномаи суғурта хабар дода буданд ва он метавонад ба болоравии хавфи суғуртавӣ таъсири муҳим расонад, Суғуртакунандаро дар ҷарён гузорад:

- тағйирёбии фаъолияти асосии хоҷагидорӣ, ки дар территорияи суғурташаванда амалӣ карда мешавад;

- гузаштани ҳуқуқ қисман ё пурра ба моликияти хусусӣ ба молу мулки суғурташуда, интиқоли молу мулки суғурташуда ба иҷора ё лизинг;

- гузаронидани сохтмонӣ ё васлкунӣ (вайрон кардан, таҷдид, тармими умумӣ, азнавсозӣ ё аз нав таҷҳизонидани бино ё иншоот, аз ҷумла иваз кардани коммуникасияҳои муҳандисӣ) дар территорияи суғуртакунӣ, ё бино, иншоотҳо, ки дар он молу мулки суғурташуда ҷойгир аст;

- тағйир додани намуди дар анбор ҷойгиркунии мол;

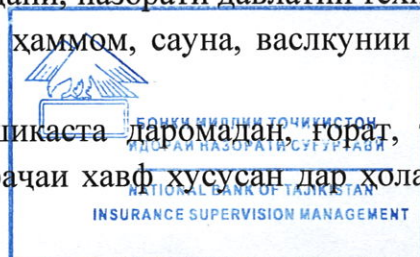
- тағйир додани шароитҳои нигоҳдорӣ ё муҳофизат, инчунин чораҳои дигари беҳатарӣ ва ҳифз нисбат ба молу мулки суғурташуда;

- тағйирдиҳии ҳолати ҳуқуқии объекти суғурта (ба амал омадани баҳсҳои молиявӣ, мавҷуд будани аризаи шикоятҳои судӣ, мавҷуд будани ҳалномаи судӣ нисбат ба объекти суғурташаванда ва амсоли он);

- гирифтани нишондодҳои мақомоти давлатии хадамоти зиддисўхторӣ, Кумитаи ҳолатҳои фавқулодда ва мудофиаи граждани, назорати давлатии техникӣ;

- таҷҳизот дар бинои суғурташуда ё бинои ҳаммом, сауна, васлкунӣ печ ё камин.

15.2. Ҳангоми суғуртакунӣ аз дудӣ бо шикаста даромадан, ғорат, тороч мутобиқи банди 5.3. – и Қоидаҳо зиёдшавии дараҷаи хавф хусусан дар ҳолате ба

амал меояд, ки пас аз гум кардани калиди манзилҳо ё анборҳо дар территорияи суғурта ё чойҳои нигоҳдорӣ бо тавсифоти иловагии бехатарӣ, қулф таъҷилан ба қулфи нави шабеҳи боэътимод иваз нашудааст.

16. ГУЗАРИШИ ҲУҚУҚИ СУҒУРТАШАВАНДА БА СУҒУРТАКУНАНДА ОИД БА ЧУБРЕНИ ЗАРАР

16.1. Ба Суғуртакунанда, ки чуброни суғуртавино пардохт кардааст, дар доираи маблағи пардохткардаи ӯ ҳуқуқи пешниҳоди даъвоҳое, ки Суғурташаванда ё Фоидагиранда иисбати шахси барои зиёни дар натиҷаи суғуртакуний чубронгардида масъул дорад, мегузарад.

16.2. Ҳуқуқи ба Суғуртакунанда гузаштаи даъво аз ҷониби ӯ бо риоя намудани қоидаҳое, ки муносибатҳои байни Суғурташаванда ё Фоидагиранда ва шахси барои зарар масъулбуда танзим менамоянд, амалӣ карда мешавад.

16.3. Суғурташаванда (Фоидагиранда) вазифадор аст ба Суғуртакунанда тамоми ҳуҷҷатҳо ва далелҳоро супорад, тамоми чораҳоро андешад, тамоми маълумотро, ки барои ба амалбарории ҳуқуқи пешниҳоди даъво нисбати шахсони гунаҳгор заруранд хабар расонад.

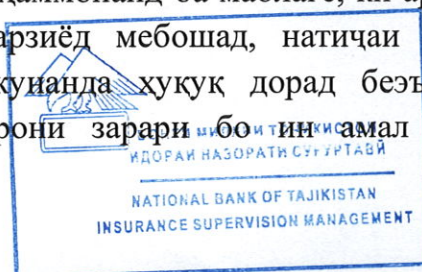
16.4. Дар сурате агар Суғурташаванда (Фоидагиранда) аз супурдани ҳуқуқи худ иисбати шахсе, ки барои зиёни расонидашуда, ки аз ҷониби Суғуртакунанда чуброн карда мешавад, масъул мебошад ё ин ки ба амал баровардани ҳуқуқи мазкур бо айби Суғурташаванда (Фоидагиранда) имконнопазир гардидааст, рад намояд, он гоҳ Суғуртакунанда аз чуброни суғуртавӣ пурра ё қисман озод карда мешавад.

17. СУҒУРТАИ ДУКАРАТА

17.1. Суғурташаванда (Фоидагиранда) уҳдадор аст тариқи хаттӣ дар бораи тамоми шартномаҳои суғурта, ки нисбати объекти суғурташуда аз рӯйи айнан ҳамин хавфҳо бо дигар ташкилотҳои суғуртавӣ бастааст, хабар расонад. Ҳамзамон Суғурташаванда (Фоидагиранда) вазифадор аст номгӯи дигар ташкилотҳои суғуртавӣ, объектҳои суғурта ва ҳаҷми маблағҳои суғуртавино дарҷ намояд.

17.2. Агар дар лаҳзаи фарорасии ҳодисаи суғуртавӣ нисбати объекти суғурташуда дигар шартномаҳои суғурта аз рӯйи хавфҳои ҳаммонанд амал намоянд, он гоҳ Суғуртакунанда чуброни зарарро дар ҳаҷми мутаносиб ба нисбати маблағи суғуртавӣ аз рӯйи шартномае, ки Суғуртакунанда бастааст, ба маблағи умумӣ аз рӯйи ҳамаи шартномаҳои суғуртаи объекти мазкур, ки Суғурташаванда бастааст, пардохт менамояд.

17.3. Агар бастанӣ якҷанд Шартномаҳои суғурта нисбати объекти суғуртакардаи Суғуртакунанда аз рӯйи хавфҳои ҳаммонанд ба маблағе, ки арзиши суғуртавии он (тибқи шартномаи суғурта) барзиёд мебошад, натиҷаи амали барқасдонаи Суғурташаванда бошад, Суғуртакунанда ҳуқуқ дорад беэътибор донишани шартнома ва баргардонидани чуброни зарари бо ин амал ба ӯ

расонидашударо тибки қонунгузории амалкунандаи Ҷумҳурии Тоҷикистон талаб намояд.

18. МАЪЛУМОТИ ШАХСӢ

18.1. Суғурташаванда, ки бо Суғуртакунанда шартномаи суғуртаро аз рӯйи шартҳои Қоида ба имзо расонидааст, розигии худро барои коркарди маълумотҳои шахсии дар поён номбаршуда барои амалӣ намудани суғурта аз рӯйи шартномаи суғурта, аз он ҷумла бо мақсади тафтиши сифати пешниҳоди хизматрасонии суғуртавӣ ва танзими даъвоҳо аз рӯйи шартномаи суғурта, назорати шартномаи суғурта, инчунин бо мақсади хабардоркунии Суғурташаванда оиди дигар маҳсулотҳо ва хизматрасониҳои Суғуртакунанда медиҳад.

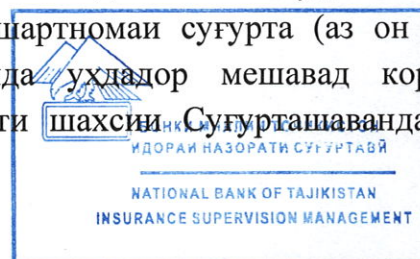
18.2. Маълумотҳои шахсӣ аз инҳо иборат аст: насаб, ном, номи падар, сол, моҳ, сана ва макони таваллуд, маълумоти шиноснома, суроғаи зист, дигар маълумотҳо, ки дар шартномаи суғуртаи бо Суғурташаванда баимзорасида, ки ба маълумотҳои шахсӣ мансуб буда метавонанд.

18.3. Суғурташаванда ба Суғуртакунанда ҳуқуқи амалӣ намудани тамоми амалҳо (амалиётҳо) бо маълумотҳои шахсӣ, аз он ҷумла ҷамъ намудан, банизомдарорӣ, ҳифз намудан, аниқнамоӣ (аз нав намудан, тағйир додан), истифода бурдан, ғайришахсӣ намудан, маҳкам кардан, нобуд намуданро медиҳад. Суғуртакунанда ҳуқуқ дорад маълумоти шахсиро ба воситаи ворид намудани онҳо ба маҳзанҳои электронии маълумотҳои худ коркард намояд.

18.4. Суғуртакунанда ҳуқуқ дорад баҳри иҷроипш уҳдадорихои худ аз рӯйи шартномаи суғурта маълумотҳои шахсии Суғурташавандаро ба шахсони сеюм тибки муқаррароти қонунгузории амалкунандаи ҚТ интиқол диҳад.

18.5. Бо тасдиқ намудани гирифтани Қоида ва розӣ шудани Суғурташаванда барои коркарди маълумотҳои шахсӣ аз ҷониби Суғуртакунанда ӯ розигии худро барои коркарди маълумотҳои шахсии Суғурташаванда аз лаҳзаи ба имзо расидани шартномаи суғурта медиҳад. Розигии Суғурташаванда барои коркарди маълумотҳои шахсии ӯ аз ҷониби Суғурташаванда дар доираи муҳлати муқаррарнамудаи қонунгузории амалкунандаи Ҷумҳурии Тоҷикистон мебошад.

18.6. Суғурташаванда ҳуқуқ дорад розигии худро ба воситаи тартиб додани ҳуҷҷати хаттии дахлдор бозхост намояд, ки он бояд ба унвони Суғуртакунанда бо ирсоли мактуби фармоишӣ бо огоҳиномаи дастрас намудан ва ё шахсан бо гирифтани забонхати намояндаи ваколатори Суғуртакунанда супорида шавад. Ҳангоми аз Суғурташаванда расидани аризаи хаттӣ оиди бозхост намудани маълумотҳои шахсӣ Суғуртакунанда аризаи ишорашударо ҳамчун огоҳинома оиди бозхост намудани иҷозати коркарди маълумоти шахсӣ дида мебарояд ва иҷозат аз санаи расидани аризаи ишорашудаи Суғурташаванда бозхостшуда ба ҳисоб меравад. Баъди ба итмом расидани муҳлати шартномаи суғурта (аз он ҷумла ҳангоми бекор намудани он) Суғуртакунанда уҳдадор мешавад коркарди маълумоти шахсиро қатъ намояд ва маълумоти шахсии Суғурташавандаро бо расидани муҳлати мурури даъво нобуд созад.

18.7. Суғурташаванда ҳуқуқ дорад ба Суғуртақунанда барои истифодаи маълумотҳои дар боло зикрёфта ҳуқуқи истифода надихад. Дар ин ҳолат аз ҷониби Суғурташаванда дар шартҳои махсус қайди «Ҳуқуқи истифодаи маълумотҳои шахсӣ дар доираи шартномаи мазкур пешниҳод нагардидааст» мегузорад ва ё дигар муқарраротро, ки тибқи он Суғурташаванда пешниҳоди ҳуқуқи ишорашударо рад менамояд, истифода мебарад.

18.8. Суғурташаванда инчунин ҳуқуқ дорад дар ҳар. вақт розигиро оиди коркарди маълумотҳои шахсӣ маҳдуд ва ё бозхост намояд.

18.9. Ҳангоми норозигии Суғурташаванда барои пешниҳоди маълумотҳои шахсии дар боло зикргардида, Суғуртақунанда ҳангоми ба миён омадани зарурати коркарди маълумоти шахсӣ аз Суғурташаванда розигии ӯро дархост менамояд.

18.10. Суғуртақунанда инчунин тасдиқ менамояд, ки набудани розигии Суғурташаванда барои коркарди маълумоти шахсӣ аз ҷониби Суғуртақунанда бо ҳеҷ вачҳ ба ҳуқуқи Суғурташаванда ва ё уҳдадории Суғуртақунанда аз рӯйи шартномаи суғуртаи баимзорасида таъсир намерасонад.

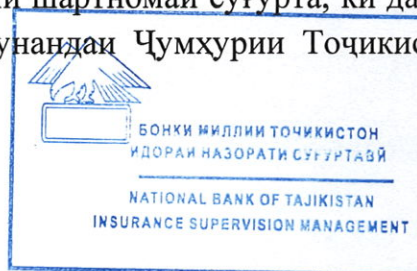
Шартҳои дар Қисми мазкури Қоида ишорагардида инчунин ба шахси Суғурташуда ва Ҷоидагиранда дар ҳодати розигӣ додан/надодани онҳо барои ҳуқуқи истифодаи маълумоти шахсӣ онҳо аз ҷониби Суғуртақунанда дахл доранд.

19. МУҚАРРАРОТИ ХОТИМАВӢ

19.1. Баҳсҳое, ки аз шартномаи суғурта ба миён меоянд, бо роҳи гуфтушунид ҳал карда мешаванд.

19.2. Дар сурати ба мувофиқа наомадани тарафҳо баҳс бо тартиби пешбиниамудай қонунгузории амалқунандаи Ҷумҳурии Тоҷикистон барои баррасӣ ба суд пешниҳод карда мешавад.

19.3. Ҳуқуқ ва уҳдадорихои тарафҳо аз рӯйи шартномаи суғурта, ки дар асоси Қоида баста шудааст, бо қонунгузории амалқунандаи Ҷумҳурии Тоҷикистон ба танзим дароварда мешавад.

Замимаи №1
ба Қоидаи суғуртаи ихтиёрии
молу мулки ба гарав гузошташуда

«Тасдиқ шудааст»

Бо Фармони Директори генералии
ЧДММ ТСА «Спитамен Иншуренс»

Раҳмонов Б.Р.

аз «08» ноябр соли 2025, № 168/28

УСЛУБИ БАҲИСОБГИРИИ МЕЪЁРҲОИ ТАРИФҲОИ СУҒУРТАВӢ

ба Қоидаи суғуртаи ихтиёрии молу мулки ба гарав гузошташуда

1. УСЛУБИ БАҲИСОБГИРӢ

Баҳисобгирӣ (асосноккунии иқтисодии) тарифҳои суғуртавӣ дар асоси муқаррароти Талабот нисбат ба услуги баҳисобгирии тарифҳои суғуртавӣ (минбаъд – Талабот), ки бо қарори Раёсати Бонки миллии Тоҷикистон №74 аз «21» июни соли 2022 тасдиқ шудааст, омода карда шудааст.

Услуг барои ҳисоб кардани меъёрҳои тарифи суғуртавӣ барои намудҳои хавфноки суғурта мувофиқ буда, дар ҳолатҳои зерин татбиқ карда мешавад:

Омор ё маълумоти дигар оид ба намуди суғурта мавҷуд аст, ки имконият медиҳад қиматҳои зеринро ҳисоб кунем:

- q – эҳтимолияти рух додани ҳодисаи суғуртавӣ аз рӯи як шартномаи суғурта;

$$q = \frac{M}{N}$$

1.1.1

- S – маблағи миёнаи суғуртавӣ аз рӯи як шартномаи суғурта.

$$S = \frac{\sum_{i=1}^N S_i}{N}$$

1.1.2

- S_b – пардохти миёнаи суғуртавӣ аз рӯи як шартномаи суғурта ҳангоми фаро расидани ҳодисаи суғуртавӣ.

$$S_b = \frac{\sum_{k=1}^M S_{bk}}{M}$$

1.1.3

Дар ин ҷо: N – миқдори умумии шартномаҳои суғуртаи басшуда барои баъзе давраҳои гузашта;

M – миқдори ҳодисаҳои суғуртавӣ дар N шартномаҳо;

S_i – маблағи суғуртавӣ дар вақти бастании i шартнома

$i = 1, 2, \dots, N$.

S_{bk} – пардохти суғуртавӣ дар k ҳодисаи суғуртавӣ;

$k = 1, 2, \dots, M$.

тахмин карда мешавад, ки ягон ҳодиса харобиовар намешавад, агар як ҳодиса боиси якчанд ҳодисаҳои суғуртавӣ шавад.

Баҳисобгирии тарифҳои суғуртавӣ дар асоси шумораи пешакӣ муайяншудаи шартномаҳо (n) ҳисоб карда мешаванд, ки бояд бо Суғурташавандагон баста шаванд.

Меъёрҳои тарифҳои суғуртавӣ аз рӯи ҳаҷми тахминии амалиёти суғуртавӣ (маблағи миёнаи суғуртавӣ дар як шартнома, пардохти миёнаи суғуртавӣ, шумораи тахминии шартномаҳо ва эҳтимолияти рӯй додани ҳодисаи суғуртавӣ) ҳисоб карда шуданд.

Меъёри ҳолис T_x аз ду қисм – қисми асосӣ T_x .ас. T_a ва таваккалӣ сарборӣ T_x .тав. T_c .

$$T_x = T_a + T_c$$

1.1.4

- **Қисми асосӣ меъёри ҳолис (T_x .ас.) T_a** – ба пардохтҳои миёнаи суғуртавии Суғуртакуанда, ки аз эҳтимолияти рух додани ҳодисаи суғуртавии q , маблағи миёнаи суғуртавии S ва

пардохти миёнаи суғуртавии S_v вобаста аст, мувофиқат мекунад. Қисми асосии меъёри холис аз маблағи суғуртавӣ аз рӯи формулаи зерин ҳисоб карда мешавад:

$$T_a = 100 * \frac{S_b}{S} * q \quad 1.1.5$$

- **Сарбории эҳтимолӣ Тн.тав. T_c** – бо мақсади ба назар гирифтани зиёд будани эҳтимолини шумораи ҳодисаҳои суғуртавӣ нисбат ба арзиши миёнаи онҳо қорӣ карда мешавад. Ғайр аз q , S ва S_b , сарбории эҳтимолӣ инчунин аз параметрҳои зерин вобаста аст: n – шумораи шартномаҳои марбут ба давраи суғурта, ки барои онҳо суғурта анҷом дода мешавад, паҳншавии миёнаи пардохти суғуртавӣ R_b ва кафолати γ – эҳтимолияти зарурӣ, ки мукофотҳои суғуртавии ҷамъшуда бояд барои пардохти суғуртавии ҳодисаҳои суғуртавӣ кифоя бошанд.

Агар ташкилоти суғуртавӣ маълумот дар бораи арзиши R_b надошта бошад, метавонанд, ки сарбории эҳтимолиро бо формулаи зерин ҳисоб кунанд:

$$T_c = 1,2 * T_a * \alpha(\gamma) \sqrt{\frac{1-q}{x * q}} \quad 1.1.6$$

Дар ин ҷо: q – эҳтимолияти ба амал омадани ҳодисаи суғуртавӣ;

n – шумораи пешбинишудаи шартномаҳои суғурта.

- **Меъёри умумӣ T_Δ** – бо формулаи зерин ҳисоб карда мешавад:

$$T_\Delta = \frac{T_x * 100}{100 - f} \quad 1.1.7$$

Дар ин ҷо: T_x – меъёри холис;

f (%) – ҳиссаи сарборӣ аз меъёри умумии тарифи суғуртавӣ.

Меъёрҳои тарифҳои суғуртавӣ барои шартномаҳои суғурта ба муҳлати як сол ҳисоб карда мешаванд.

Соҳтори меъёри тарифҳои суғуртавӣ:

- 25,7% – меъёри холис;
- 51,6% – хароҷотҳо барои пешбурди қор;
- 4,1% – андоз аз даромад;
- 18,6% – ғоида.

Баҳисобгирии сарбории эҳтимолӣ. Ташкилоти суғуртавӣ, бо эҳтимолияти $g = 0,95$, интизор аст, ки пардохти суғуртавии имконпазир аз мукофотҳои суғуртавии ҷамъшуда зиёд набошад, пас аз Ҷадвали 1 а (g) = 1,645.

g	0,84	0,90	0,950	0,98	0,9986
a (g)	1,00	1,30	1,645	2,00	3,0000

- **g** – кафолати эҳтимолияти зарурӣ, ки бо он мукофотҳои суғуртавии чамъшуда бояд барои пардохти суғуртавии ҳодисаҳои суғуртавӣ кофӣ бошанд;
- **a (g)** – коэффисиенте, ки ба кафолати бехатарии гамма вобаста аст. Қимати онро аз Чадвал гирифтани мумкин аст.

2. ҲИСОБКУНИИ МЕЪЁРҲОИ ТАРИФИИ ЗАМИНАВӢ

Ҳисоб кардани меъёрҳои тарифии заминавӣ дар асоси Қоидаи суғуртаи ихтиёрии молу мулк ба гарав гузошташуда, ЧДММ ТСА «Спитамен Иншуренс» (минбаъд «Қоида ё Қоидаи суғурта») амалӣ карда шудааст.

Интихоби замина ба натиҷаҳои таҳлили ҳамаҷониба асос меёбад:

- омили худӣ (ҳаҷми он нокифоя аст);
- омили бозор;
- баҳодиҳии коршиносии (экспертии) мутахассисони ЧДММ ТСА «Спитамен Иншуренс».

Маълумоти ибтидоӣ барои ҳисоб кардани тарифҳои суғуртавӣ ва барои муайян кардани эҳтимолияти рух додани ҳодисаҳои суғуртавӣ, пардохтҳои миёнаи суғуртавӣ ва маблағи миёнаи суғуртавӣ дар асоси маълумоте, ки дар давоми фаъолияти Суғуртакунанда ва дигар ташкилотҳои суғуртавӣ, аз ҷумла ташкилотҳое, ки дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон ва давлатҳои ИДМ фаъолият мекунанд, дар давоми панҷ соли охир чамъоварӣ шудаанд ва аз баҳодиҳии коршиносии Суғуртакунанда асос ёфтааст.

Нишондиҳандаҳои ба нақша гирифташудаи шумораи шартномаҳо (*n*) дар асоси шумораи пешбинишудаи (ба нақша гирифташудаи) шартномаҳои суғурта барои соли оянда муайян карда мешаванд.

Бо истифода аз натиҷаҳое, ки дар натиҷаи коркарди омор ба даст оварда шудаанд, инчунин пас аз баҳодиҳии мутавазунӣ ҳар як ҷузъи хавф дар хавфи умумии ҳодисаи суғуртавӣ нишондиҳандаҳои зарурӣ барои ҳисоб кардани тарифҳои суғуртавӣ арзёбӣ карда шуданд.

Меъёрҳои тарифии заминавӣ бо тахминкунии тақсимои яхелаи ҳодисаҳои суғуртавӣ ва тақсимои муқаррарии ҳаҷми умумии пардохтҳои суғуртавӣ ҳисоб карда мешаванд.

Бо мақсади таъмини рақобатпазирии маҳсулоти суғуртавӣ ва мутобиқсозии он ба вазъи воқеии бозори суғуртаи Ҷумҳурии Тоҷикистон, меъёрҳои тарифии ҳисобшуда тасҳеҳ карда шуданд. Дар оянда, бо ташаккули заминаи омории худии Суғуртакунанда ва зиёд шудани ҳаҷми портфели суғуртавӣ, тарифҳои мазкур мавриди бозбинӣ ва дақиқсозӣ қарор дода мешаванд.

Суғуртакунанда ҳангоми бастанӣ шартномаи мушаххаси суғурта ҳуқуқ дорад ба меъёри ибтидоии тарифҳои суғуртавӣ вобаста ба омилҳои ба дараҷаи хавфи суғуртавӣ ва шартҳои суғурта таъсиркунанда коэффисиентҳои афзоянда ва камшавандаро татбиқ намояд:

ОМИЛИ ХАВФ ВА ШАРТҲОИ СУҒУРТА	КОЭФФИЦИЕНТҲОИ ТАСҲЕҲӢ	
	на кам	на зиёда
Меъёри тарифи суғуртавӣ барои шартномаи мушаххаси суғурта ҳамчун натиҷаи тарифи ибтидоии суғуртавӣ ва коэффисиентҳои тасҳеҳӣ ҳисоб карда мешавад.	0,01	10

Замимаи № 1 ба Қоидаи суғуртаи ихтиёрии молу мулки ба гарав гузошташуда

Баҳисобгирӣ ва асосноккунии иқтисодии тарифҳои суғуртавӣ барои суғуртаи ихтиёрии молу мулки ба гарав гузошташуда

Нишондиҳанда	Аломат [формула]	Суғуртаи ихтиёрии молу мулки ба гарав гузошташуда
Баҳодиҳии эҳтимолияти рух додани ҳодисаи суғуртавӣ	q	0,003
Пардохти миёнаи суғуртавӣ аз рӯйи як шартномаи суғурта	S_b	70 000
Маблағи миёнаи суғуртавӣ аз рӯйи як шартномаи суғурта	S	721 733
Шумораи ба нақша гирифташудаи объектҳои суғуртамешуда	n	334
Баҳодиҳии қисми асосии меёри ҳолис	$T_o = 100 * \frac{S_b}{S} * q$	0,030
Дараҷаи бехатарӣ	y	0,95
Кoeffисиенти бехатарӣ (миқдори яктарафаи тақсимои муқаррарии стандартӣ аз сатҳи интиҳобшудаи бехатарӣ)	$a(y)$	1,645
Баҳодиҳии сарбории эҳтимолӣ	$T_p = 1,2 * T_o * a(y) \sqrt{\frac{1-q}{n * q}}$	0,058
Баҳодиҳии меёри ҳолис	$T_n = T_o + T_p$	0,088
Сарборӣ	f	74,3
Баҳодиҳии меёри умумӣ	$T_\Delta = \frac{T_n * 100}{100 - f}$	0,34

БОНКИ МИЛЛИИ ҶОҶИКИСТОН
ИДОРАИ НАЗОРАТИ СУҒУРТАВӢ

NATIONAL BANK OF TAJIKISTAN
INSURANCE SUPERVISION MANAGEMENT

НАМУНА

Эзоҳ: Ҳуҷҷати мазкур ҳамчун намуна ба ҳисоб меравад. Суғуртакунанда ҳуқуқ дорад дар шакл ва матни намуна тағйирот ва иловаҳо, ки ба Қоидаи суғурта ва қонунгузориҳои амалкунандаи Ҷумҳурии Тоҷикистон мухолифат намекунад, ворид намояд.

**ШАРТНОМАИ
СУҒУРТАИ ИХТИЁРИИ МОЛУ МУЛКИ БА ГАРАВ ГУЗОШТАШУДА
№**

ш. Душанбе

«__» _____ соли 20__

Чамъияти дорои масъулияти маҳдуди ташкилоти суғуртавӣ ва азнавсуғуртакунии «Спитамен Иншуренс», ки дар асоси Иҷозатномаи Бонки миллии Тоҷикистон барои амалӣ намудани фаъолияти суғуртавӣ ФС № _____ аз санаи «__» _____ соли 20__ фаъолият мебарад, минбаъд «Суғуртакунанда» номида мешавад, дар шахсияти Директори генералӣ _____, ки дар асоси Оиннома амал мекунад, аз як Тараф ва аз тарафи дигар _____ минбаъд «Суғурташаванда» номида мешавад, дар шахсияти _____, ки дар асоси Оиннома амал менамояд, дар якҷоягӣ минбаъд «Тарафҳо» номида мешаванд, Шартномаи суғуртаи ихтиёрии молу мулки ба гарав гузошташудаи мазкурро (минбаъд – Шартномаи суғурта ё Шартнома), дар мазмунӣ зер бастанд:

1. ШАРҲИ МАФҲУМҲО

1.1. Дар Шартномаи мазкур чунин мафҳумҳо истифода бурда мешавад:

- **объекти суғурта** – манфиатҳои молумулкии Суғурташаванда, ки ба қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон мухолифат надошта, дар шартномаи суғурта пешбинӣ шудаанд.
- **Суғурташаванда** – шахси воқеӣ ё ҳуқуқие, ки бо ташкилоти суғуртавӣ Шартномаи суғуртаро бастааст.
- **Суғуртакунанда** – Чамъияти дорои масъулияти маҳдуди ташкилоти суғуртавӣ ва азнавсуғуртакунии «Спитамен Иншуренс», ки дар асоси Иҷозатномаи аз тарафи мақоми назорати суғуртавӣ дода шуда фаъолияти суғуртавино ба амал мебарорад.
- **Фоидагиранда** – шахси воқеӣ ё ҳуқуқӣ, ки аз ҷониби Суғурташаванда барои гирифтани пардохти суғуртавӣ (чуброни суғуртавӣ) дар Шартномаи суғурта таъин шудааст ва дар полиси суғуртавӣ дарҷ гардидааст.

- **хавфи суғуртавӣ** – ҳодисаи эҳтимолӣ, ки дар ҳолати рух додани он суғурта анҷом дода мешавад.
- **тарифи суғуртавӣ** – арзиши воҳиди рӯйпӯшкунӣ суғуртавӣ.
- **чуброни суғуртавӣ** – маблағе, ки ташкилоти суғуртавӣ (азнавсуғуртакунӣ) тибқи Шартномаи суғурта ҳангоми рух додани ҳодисаи суғуртавӣ барои пӯшонидани зарари ба молу мулки суғурташуда расонида пардохт менамояд.
- **мукофоти суғуртавӣ** – маблағи пулии дар шартнома дарчшуда, ки онро Суғурташаванда уҳдадор аст ба ташкилоти суғуртавӣ (азнавсуғуртакунӣ) бо тартиб ва дар муҳлатҳои дар шартномаи суғурта муқарраргардида пардохт намояд.
- **маблағи суғуртавӣ** – маблағи пулие, ки ба он объекти суғуртавӣ суғурта карда шудааст ва он ҳаҷми ниҳони масъулияти ташкилоти суғуртавино (азнавсуғуртакуниро) ҳангоми рух додани ҳодисаи суғуртавӣ дарбар мегирад;
- **ҳодисаи суғуртавӣ** – воқеъае, ки ҳангоми рух додани он ташкилоти суғуртавӣ (азнавсуғуртакунӣ) тибқи қонун ва Шартномаи суғурта бояд пардохти суғуртавино (пардохти чуброни суғуртавино) анҷом диҳад.
- **шартномаи суғурта** – шартнома дар шакли қоғазӣ ва электронӣ, ки тибқи он Суғурташаванда уҳдадор аст мукофоти суғуртавино мутобиқи шартнома пардохт намояд ва ташкилоти суғуртавӣ уҳдадор аст ҳангоми рух додани ҳодисаи суғуртавӣ ба молу мулки суғурташуда зарари воқеӣ ё зарар нисбати дигар манфиатҳои молумулкии суғурташуда расонида шудааст, бо шартнома пешбинишуда ба Суғурташаванда ё шахси сеюм (Ҷоидагиранда), ки ба ҷоидаи ӯ шартнома баста шудааст, чуброни суғуртавино анҷом диҳад.
- **полиси суғуртавӣ** – ҳуҷҷат дар шакли қоғазӣ ва электронӣ, ки воқеияти баста шудани шартномаи суғурта ва тибқи талаботи шартномаи мазкур мавриди амал қарор гирифтани уҳдадорҳои ташкилоти суғуртавино оид ба пардохти чуброни суғуртавӣ (пардохти суғуртавӣ) тасдиқ менамояд.

2. ОБЪЕКТИ СУГУРТА

2.1. Объекти суғурта – молу мулки ба ғарав гузошташуда молу мулки ғайриманкул ба ҳисоб меравад, аз ҷумла:

2.1.1. Бинои _____ воқеъ дар суроғи _____, ки масоҳати умумӣ иборат аз _____ метри мураббаъ мебошад.

3. МАБЛАҒИ СУГУРТАВӢ

3.1. Мутобиқи Шартномаи мазкур маблағи суғуртавӣ, ки дар доираи он объект суғурта шудааст _____, _____ (_____) сомонӣ _____ дирамро ташкил медиҳад.

4. ТАРИФИ СУГУРТАВӢ ВА МУКОФОТИ СУГУРТАВӢ

4.1. Тарифи суғуртавӣ мутобиқи Шартномаи мазкур _____% аз маблағи суғуртавино ташкил медиҳад.

4.2. Мукофоти суғуртавӣ мутобиқи Шартномаи мазкур _____ (_____) сомонӣ _____ дирамро ташкил медиҳад.

4.3. Аз рӯзи ба имзо расидани Шартномаи мазкур мукофоти суғуртавӣ бо пули миллий соомнӣ дар муддати 5 рӯзи корӣ дар ҳаҷми пурра пардохт карда мешавад.

5. ҲОДИСАҲОИ СУҒУРТАВӢ

5.1. Суғуртакунанда ба Суғурташаванда зарарҳои дар натиҷаи сӯхтор, задани раъду барқ, таркиш, афтидани предметҳои бегона пардохт менамояд.

6. ҲУҚУҚ ВА УҲДАДОРИҲОИ ТАРАФҲО

6.1. Ҳуқуқи уҳдадориҳои тарафҳо дар боби 11 – и Қоидаи суғурта пешбинӣ шудаанд.

7. ТАРТИБ ВА ШАРТҲОИ АМАЛӢ НАМУДАНИ ҚУБРОНИ СУҒУРТАВӢ

7.1. Тибқи муқаррароти бобҳои 12-13 – и Қоидаи суғурта ба танзим дароварда мешавад.

8. ҲОЛАТҲОИ РАД КАРДАНИ ҚУБРОНИ СУҒУРТАВӢ

8.1. Ҳодиса ба сифати ҳодисаи суғуртавӣ эътироф карда намешавад, агар он зери таъсири боби 14 – и Қоидаи суғурта қарор гирифта бошад.

9. АСОСҲОИ ҚАТЪ ГАРДИДАНИ ШАРТНОМАИ СУҒУРТА

9.1. Асосҳои қатъ гардидани Шартномаи суғурта дар боби 10 – и Қоидаи суғурта пешбинӣ шудаанд.

10. МУҲЛАТИ АМАЛИ ШАРТНОМА

10.1. Шартномаи мазкур аз санаи _____ соли 20 _____ то санаи _____ соли _____ амал мекунад.

10.2. Баъди итмоми муҳлати амали Шартномаи мазкур, Шартнома барои соли навбатӣ бо пардохти мукофоти суғуртавӣ барои соли навбатӣ тамдид мегардад.

11. МАХФИЯТ

11.1. Тамоми маълумотҳое, ки дар доираи шартномаи мазкур ба тарафҳо маълум гардидаанд, махфӣ шуморида шуда, бояд дар муддати амали шартнома махфӣ нигоҳ дошта шаванд.

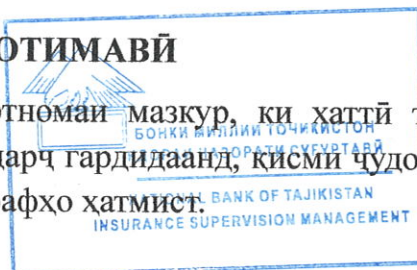
12. ТАРТИБИ ҲАЛЛИ БАҲСҲО

12.1. Баҳсҳое, ки аз шартномаи мазкур бармеоянд дар асоси гуфтушуниди тарафҳо баррасӣ мегарданд.

12.2. Ҳангоми бо роҳи гуфтушунид ҳал нагардидани баҳс, тарафҳо метавонанд ба суд мутобиқи қонунгузори амалкунандаи Ҷумҳурии Тоҷикистон, муроҷиат намоянд.

13. ҚИСМИ ХОТИМАВӢ

13.1. Ҳамаи тағйиру иловаҳо ба шартномаи мазкур, ки хаттӣ тартиб дода шудаанд ва дар он имзо ва муҳри тарафҳо дарҷ гардидаанд, қисми ҷудонашавандаи шартномаи мазкур буда, иҷрои он барои тарафҳо хатмист.

НАМУНА

Эзоҳ: Ҳуҷҷати мазкур ҳамчун намуна ба ҳисоб меравад. Суғуртакунанда ҳуқуқ дорад дар шакл ва матни намуна тағйирот ва иловаҳо, ки ба Қоидаи суғурта ва қонунгузориҳои амалкунандаи Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳолифат намекунад, ворид намояд.

ПОЛИСИ СУҒУРТАВӢ
СУҒУРТАИ ИХТИЁРИИ МОЛУ МУЛКИ БА ГАРАВ ГУЗОШТАШУДА

Силсила: _____ Рақам: _____

Суғуртакунанда: ҶДММ ТСА «Спитамен Иншуренс»

Иҷозатномаи _____ аз ҷониби БМТ дода шудааст

Суғурташаванда: _____

Суроға: _____

Мухлати амал: аз « _____ » _____ с.20 _____ то « _____ » _____ с.20 _____

Объекти суғурта: _____

Маблағи суғуртави: _____

Тарифи суғуртави: _____

Мукофоти суғуртави: _____

Ҳудуди амали полиси суғуртави: _____

Санаи барасмиятдарории полиси суғуртави: _____

СУҒУРТАШАВАНДА: бо Қоидаи суғуртаи ихтиёрии молу мулки ба гарав гузошташуда шинос шудам ва розӣ мебошам.

ИМЗО	НОМИ ҲУҚУҚИИ (НОМУ НАСАБИ) СУҒУРТАШАВАНДА
------	---

СУҒУРТАКУНАНДА (НАМОЯНДАИ СУҒУРТАКУНАНДА)

ВАЗИФА	ИМЗО	НОМ ВА НАСАБ
--------	------	--------------

АЛОҚА БО МО:

☎ +992 44 601 7997 / 7979 / +992 918 20 7997

Телефони боварии БМТ: (+992) 44 600 15 20

✉ info@spitameninsurance.com 🌐 www.spi.tj

📍 Ҷумҳурии Тоҷикистон, шаҳри Душанбе, ноҳияи Шохмансур, кӯчаи Истаравшан 18, ошонаи 2

QR-код ро сканер намуда дар месенҷерҳо ва сомонаҳои иҷтимоӣ ба мо нависед.

